

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง "การเปรียบเทียบสัมฤทธิผลและทัศนคติในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ห้า ที่เรียนด้วยการสอศแทรกและไม่สอศแทรก เนื้อหาและกิจกรรมทางวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา" นี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรม วิธีสอน และจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม และทัศนคติของผู้เรียนต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความหมายของวัฒนธรรม

มีผู้ให้ความหมายของคำว่าวัฒนธรรมมากมาย ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งพอประมวลได้ดังนี้

ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2516 : 1) กล่าวถึงวัฒนธรรมในความหมายอย่างกว้างตามที่นักมานุษยวิทยาใช้ คือ วิถีดำเนินชีวิตของคนกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด ซึ่งมีขอบเขตตั้งแต่การท่ามาหาเลี้ยงชีพ การปกครอง กฎหมาย ประเพณีต่าง ๆ สภาพเศรษฐกิจ ระบบสังคม ศิลปกรรมต่าง ๆ ซึ่งในความหมายนี้ ทั้งสิ่งที่ตั้งงามและสิ่งที่ควรปรับปรุงก็เป็นวัฒนธรรม ส่วนความหมายอย่างแคบนั้นวัฒนธรรมคือ สิ่งที่ตั้งงาม อันได้แก่ ศิลปะ วรรณคดี คณิตศาสตร์ และขนบประเพณีที่ควรรักษา เช่น ประเพณีบวชนาคของคนไทย ถือเป็นวัฒนธรรมไทย เป็นต้น

อานนท์ อากาศิกรม (2525 : 90) กล่าวถึงวัฒนธรรมว่า เป็นคำสมาสรวมคำ 2 คำไว้ด้วยกัน คือ วัฒนธรรม ซึ่งมีความหมายว่า เจริญงอกงาม รุ่งเรือง ธรรม ในที่นี้หมายถึง ความเป็นระเบียบ ความมีวินัย เช่น เมื่อพูดถึงบุคคลหนึ่งว่าเป็นคนมีวัฒนธรรม ก็มักหมายความว่า เป็นคนมีระเบียบวินัย เป็นต้น แต่วัฒนธรรม

ในความหมายทางสังคมวิทยา มีความหมายกว้างกว่าความหมายที่ใช้กันอยู่ในการพูดหรือการเขียนโดยทั่วไป กล่าวคือ สังคมวิทยาถือว่า วัฒนธรรม หมายถึง วิถีการดำเนินชีวิต กระบวนการพฤติกรรม และบรรดาผลงานทั้งหมดที่มนุษย์ได้สร้างสรรค์ขึ้น ตลอดจนความคิด ความเชื่อ ความรู้ เป็นต้น

เนลสัน บรูคส์ (Nelson Brooks, quoted in Ursula S. Hendon 1980 : 191) ได้แบ่งความหมายของคำว่าวัฒนธรรมเป็น 5 ประการ คือ

1. วัฒนธรรม คือ ความเจริญเติบโตทางชีววิทยา
2. วัฒนธรรม คือ ความรู้สึกนึกคิดของแต่ละบุคคล
3. วัฒนธรรม คือ วรรณคดีและประณีตศิลปกรรม
4. วัฒนธรรม คือ รูปแบบการดำเนินชีวิต
5. วัฒนธรรม คือ วิถีชีวิตทุกด้านของคนในสังคม

รูธ คอรัลฟิลด์ (Ruth Cornfield, quoted in Hendon 1980 : 191) กล่าวถึงความหมายของวัฒนธรรมไว้พอสรุปได้ว่า วัฒนธรรมของกลุ่มชนใด หมายถึง การใช้ชีวิตร่วมกันของสมาชิกในสังคมที่พูดภาษาเดียวกัน หมายถึง พฤติกรรมและภาษาของแต่ละบุคคลในสังคมซึ่งมีอิทธิพลในการดำเนินชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการกิน การใช้ชีวิต หัตถ์คดี ความเชื่อ วัฒนธรรมจะกำหนดสิ่งที่คนในสังคมนั้นจะพูดหรือทำได้ อย่างเหมาะสม

อี ซี คอนดอน (E.C. Condon, quoted in H. Douglas Brown 1980 : 123) กล่าวว่า "วัฒนธรรม คือ ระบบของแบบแผนแบบบูรณาการ ที่อยู่ในจิตสำนึก และควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์เหมือนเส้นเชือกที่ควบคุมการเคลื่อนไหวของหุ่น"

จากแนวคิดของบุคคลเหล่านี้ พอสรุปความหมายของวัฒนธรรมได้ว่ามี 2 แนว คือ

ความหมายในแนวกว้างคือ วิธีชีวิตร่วมกันของสังคมหนึ่งในทุกบ้าน ไม่ว่าจะ เป็นค่านิยมธรรม เช่น ความคิด ความเชื่อ กฎหมาย หรือค่านิยมธรรม เช่น เสื้อผ้า ท่าทาง ของใช้ต่าง ๆ

ความหมายในแนวแคบ คือ สิ่งที่แสดงถึงความมั่งคั่ง เช่น ศิลปะ คนที่ วรรณคดี

ส่วนเรื่องลักษณะของวัฒนธรรมนั้น วัฒนธรรมมีลักษณะแตกต่างกันไปหลาย ประการ แก่นักมานุษยวิทยาเชื่อว่าถึงอย่างไรวัฒนธรรมก็มีลักษณะที่เป็นสากล จอร์จ ปีเตอร์ เมอร์ด็อก (George Peter Murdock, quoted in Brown 1980 : 123) กล่าวถึงลักษณะสากล 7 ประการของแบบแผนพฤติกรรมทาง วัฒนธรรม ดังนี้

1. มีจุดกำเนิดที่ความคิดของมนุษย์
2. ช่วยในการสร้างความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม
3. สนองความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์
4. สามารถคงอยู่ และปรับให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะในสภาพ เงื่อนไขเช่นไรก็ตาม
5. ก่อให้เกิดโครงสร้างที่มีความต่อเนื่อง
6. เป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้ และมีร่วมกันโดยสมาชิกทุกคนในสังคม
7. สามารถสืบทอดไปสู่คนรุ่นต่อ ๆ ไป

ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม

เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่า ภาษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ดังนั้นภาษาและ วัฒนธรรมจึงมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันอย่างมากอาจจะแยกได้ ดังที่ เจ อาร์ แกลดสโตน (J.R. Gladstone 1969 : 114) กล่าวไว้ว่า " ภาษาและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่อยู่ คู่กัน ภาษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมและเป็นเสมือนเครื่องมือที่กำหนดรูปแบบ และ การสื่อสารทางวัฒนธรรม "

กัมบลิว โรนัลด์ แคสชัน (W. Ronald Cassion 1981 : 19) ได้แสดง
ความคิดเห็นในทำนองเดียวกันว่า

ภาษากับวัฒนธรรมไม่ได้แยกเป็นอิสระจากกัน แต่วัฒนธรรมเป็นระบบที่
กว้างกว่าภาษา ภาษาเป็นระบบย่อยของวัฒนธรรม ความสามารถทาง
ภาษาเป็นรูปแบบหนึ่งของความสามารถด้านเนื้อหาทางวัฒนธรรม ความ
สัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมจึงเป็นความสัมพันธ์ในแบบส่วนที่เล็ก
สัมพันธ์กับส่วนที่ใหญ่

จี อาร์ ทักเกอร์ และ กัมบลิว อี แลมเบิร์ต (G.R. Tucker and
W.E. Lambert, quoted in Hammerly 1982 : 516) แสดงความคิดเห็น
เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของภาษากับวัฒนธรรมไว้ดังนี้

วัฒนธรรมจำเป็นต่อความเข้าใจภาษาและภาษาที่จำเป็นต่อความเข้าใจ
วัฒนธรรม. ดังนั้นจึงเป็นเรื่องยากที่จะมีภาษาโดยปราศจากวัฒนธรรม
และวัฒนธรรมที่ปราศจากภาษาจะทำให้เกิดความคับข้องใจที่ไม่สามารถ
สื่อสารได้ วัฒนธรรมจึงควรมีการสอนไปพร้อม ๆ กับภาษา

การที่ภาษากับวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ได้ วัฒนธรรมจึงมี
ผลต่อการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารโดยใช้ภาษาต่างประเทศกับ
เจ้าของภาษาหรือชาวต่างชาติ เพราะขณะที่เราสื่อสารระหว่างชนชาตินั้น เราได้
สื่อสารระหว่างวัฒนธรรมไปด้วย (Mayuri Sukwiwat, quoted in Smith, ed.
1981 : 216)

ความจำเป็นของการสอนวัฒนธรรมในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

เนื่องจากภาษาและวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดดังกล่าวมาแล้ว
ดังนั้นความรู้เรื่องวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียนที่เรียน
ภาษาต่างประเทศ ดังที่ วิลกา เอ็ม วีเวอร์ส (Wilga M. Rivers 1968 : 315)
กล่าวว่า

...ไม่ว่าครูสอนภาษาจะตระหนักถึงความสำคัญของการสอนวัฒนธรรมหรือไม่ก็ตาม พวกเขาก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงการสื่อความประทับใจในวัฒนธรรมอื่น ภาษาไม่อาจแยกจากวัฒนธรรมโดยเด็ดขาด การฟังคำพูดของเจ้าของภาษา ความพยายามใช้ภาษาสื่อข้อความ การอ่านจากตำรา การดูรูปภาพ กิจกรรมต่าง ๆ ของเจ้าของภาษา ล้วนนำความรู้ทางวัฒนธรรมมาสู่ห้องเรียนได้ หากครูไม่อาจดึงความสนใจของนักเรียนมาสู่เรื่องวัฒนธรรมและอภิปรายความนิยมของมันได้ ก็เสมือนกับครูปล่อยให้เด็กเรียนเข้าใจพัฒนา มโนทัศน์ที่ผิดไปได้ และเมื่อนักเรียนเข้าใจวัฒนธรรมชั้นพื้นฐาน สำหรับการ กระทำ หรือพฤติกรรมของคนอื่น ๆ ผิดแล้ว พวกเขาอาจรู้สึกไม่ชอบและ ทอทานเจ้าของภาษาที่พวกเขากำลังเรียนอยู่ได้

ตามแนวคิดของรีเวอร์สัน เราอาจให้เหตุผลในการสอนวัฒนธรรมควบคู่ไปกับการสอนภาษาได้เป็น 2 ประการ ดังนี้

1. การเข้าใจภาษาอย่างลึกซึ้งจะเกิดขึ้นไม่ได้ หากไม่ทราบถึงวัฒนธรรม ผู้มีความคิดสนับสนุนเหตุผลนี้มีหลายคน เช่น โรเบิร์ต ลาโด (Robert Lado, in Raja T. Nasr, ed. 1979 : 158) กล่าวว่า "ครูสอนภาษาคงสอนภาษา และเนื้อหาทางวัฒนธรรมที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนที่คงจะใช้ภาษานั้น"

วิลโลว์รณ ขนิษฐานัน (Wilaiwan Kanittanan 1983 : 68) เสนอว่า ควรมีการสอนวัฒนธรรมภาษาศาสตร์ของเจ้าของภาษา ขณะที่สอนภาษา กางประเทศด้วย จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนภาษาต่างประเทศด้วยความเข้าใจ มากขึ้น ผู้เรียนควรเรียนรู้ว่าการพูดที่สุภาพ ไม่สุภาพ ไม่เหมาะสมนั้นเป็นอย่างไร พวกเขา จะได้หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ หรือไม่เหมาะสม ทั้งนี้รวมถึงหัวข้อสนทนา ที่ต้องห้าม (Taboos) ด้วย นอกจากนี้ผู้เรียนควรได้ทราบถึงความแตกต่างทาง วัฒนธรรมภาษาศาสตร์ของทั้ง 2 ภาษาว่า คำพูดที่ดีว่าสุภาพหรือเหมาะสมในวัฒนธรรม หนึ่ง อาจไม่เป็นที่ยอมรับของอีกวัฒนธรรมหนึ่ง เช่น การถามว่า ไปไหน ในประเทศ ไทยถือเป็นคำหยาบคายทั่วไป แต่สำหรับในอเมริกาถือเป็นการละลวยละล้ง ถาม เรื่องที่เป็นส่วนตัวมากเกินไป หรือการที่คนไทยต้องเรียกเพื่อนชาวอเมริกันที่อายุมาก

กว่ามาก ๆ ด้ยการเรียกชื่อเฉย ๆ ไม่มีคำนำหน้า จะทำให้รู้สึกอีกอีกหากไม่ได้มีความรู้ในเรื่องวัฒนธรรมมาก่อน

ผ่าน บาลโพธิ์ (2527 : 61) กล่าวว่า

ภาษาเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละสังคม เมื่อเป็นเช่นนี้การที่ผู้เรียนภาษาของสังคมอื่นในสังคมของตนเอง เช่น การที่นักเรียนไทยเรียนภาษาอังกฤษในประเทศไทยก็ย่อมมีปัญหา เพราะการจะให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจภาษาใดดองแท้ เหมือนกับเจ้าของภาษาย่อมเป็นไปได้ยาก แต่การจะให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนภาษาต่างประเทศในสังคมของเจ้าของภาษาก็เป็นไปได้ยาก ทั้งนี้ทางแก้จึงมีเพียงวิธีเดียว คือ การพยายามจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จะเอื้ออำนวยให้การเรียนรู้อาษาต่างประเทศดีขึ้น และแน่นอนที่เกี่ยวกับประสบการณ์ที่จัดให้ผู้เรียน จะคงเป็นประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและสังคม

2. การเรียนรู้วัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนเพื่อการสื่อสาร ผู้ที่สนับสนุนความคิดนี้มีดังนี้

จี อาร์ ทักเกอร์ และ คัมบลิว อี แลมเบอร์ค (G.R. Tucker and W.E. Lambert 1973 : 246) กล่าวว่า "การที่จะให้ผู้เรียนภาษาต่างประเทศมีความสามารถที่จะใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้จริง ๆ นั้น การสอนไวยากรณ์อย่างเดียวนั้นพอ ต้องสอนค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ของเจ้าของภาษาประกอบไปด้วย" และยังเสนอด้วยว่า ในการสอนองค์ประกอบด้านวัฒนธรรมและสังคมของภาษาเป้าหมาย เป็นสิ่งที่ช่วยดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้ดีกว่าการสอนเนื้อหาทางภาษาเพียงลำพัง

เคนเนซ เซสเทน (Kenneth Chastain 1976 : 383) ให้เหตุผลถึงการสอนวัฒนธรรมว่า ความสามารถในการปะทะสัมพันธ์กับเจ้าของภาษาไม่ได้ขึ้นอยู่กับทักษะทางภาษาเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความเข้าใจในนิสัย และความคาดหวังทางวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาอีกด้วย ความเข้าใจในภาษาไม่ได้ให้หลักประกันว่า

ผู้ฟังเข้าใจในการกระทำของผู้พูดได้ถูกต้อง ความสำเร็จในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมนั้นต้องการความรู้ที่มากกว่าทักษะทางภาษาเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้การเรียนภาษาต่างประเทศจะเป็นองค์ประกอบทางการศึกษาที่สำคัญ อันจะนำไปสู่ความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรม และประการสุดท้ายเมื่อผู้เรียนสนใจในชนชาติเจ้าของภาษาที่เขากำลังเรียนอยู่ เขาย่อมต้องการทราบเกี่ยวกับชนชาตินั้นว่าเป็นคนเช่นไร และใช้ชีวิตกันอย่างไร

แจน แกสตัน (Jan Gaston 1984 : 2) กล่าวถึง ภาษาและวัฒนธรรมว่า มีความสัมพันธ์กันและเป็นการสื่อสารระหว่างคน 2 คน แม้จะพูดภาษาเดียวกัน แต่ก็ยังพบความยุ่งยากได้ หากมีความแตกต่างกันด้านวัฒนธรรมระหว่าง 2 คนนั้น

แคธี เจ เออร์วิง (Kathy J. Irving 1984 : 141 - 142) ได้กล่าวถึงข้อควรคำนึงในการสื่อสารทางวัฒนธรรม สรุปได้ดังนี้

1. ทุกคนมีการสื่อสาร แม้แต่การร้อโทรศัพท์จากเพื่อนแล้ว เพื่อนไม่โทรศัพท์มา ก็ถือเป็นการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพพอ ๆ กับการที่เพื่อนโทรศัพท์มา
2. การสื่อสารส่วนมากจะอยู่ในรูปของการไม่ใช่คำพูด (Non-Verbal Communication) เช่น กิริยา ท่าทาง สีหน้า
3. สิ่งที่คนสื่อสารอาจไม่ใช่สิ่งที่เขาคังใจ โดยเฉพาะการสื่อสารกับคนต่างวัฒนธรรม
4. ความพยายามในการสื่อสาร ไม่ได้หมายความว่าจะทำให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารเข้าใจกันได้ ความเข้าใจจะเกิดขึ้นเมื่อทั้ง 2 ฝ่าย ที่ความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้สื่อสารไปในทางเดียวกัน
5. การสื่อสารเกิดขึ้นในบริบทของเวลา สถานที่ บุคคล และสถานการณ์ ดังนั้นเมื่อบุคคลต่างวัฒนธรรม ใช้ภาษาสื่อสารผิด แต่บริบทที่มีร่วมกันจะช่วยให้สื่อสารกันได้อย่างเข้าใจ

6. การให้ความหมายนั้นมีขอบเขตทางวัฒนธรรม คำพูดคำเดียวกัน แต่คนต่างวัฒนธรรม จะตีความหมายต่างกันตามวัฒนธรรมของตนเอง

7. คนต่างวัฒนธรรมกันย่อมมีการรับรู้ในเรื่องต่าง ๆ ต่างกัน แม้จะเป็นเรื่องในสถานการณ์เดียวกันก็ตาม

8. การสื่อสารก็เหมือนวัฒนธรรม คือเป็นกระบวนการที่ไม่อยู่นิ่งอยู่กับที่ ไม่มีการเริ่มต้นและสิ้นสุด ผลของการสื่อสารยังคงอยู่รวมเท่าที่ยังมีการสื่อสารอยู่

9. รูปแบบและเนื้อหาของ การสื่อสารเปลี่ยนแปลงไปตามเวลา และสถานการณ์

10. สิ่งที่เราสื่อสารนั้นขึ้นอยู่กับ การรับรู้บทบาทของบุคคลที่เราสื่อสารด้วย

11. แบบแผนของการสื่อสาร เป็นผลกระทบบางอย่างจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่เน้นในเรื่องพัฒนาการทางพุทธิปัญญา

12. การสื่อสารจะง่ายที่สุดในหมู่คนที่มีการรับรู้คล้ายคลึงกัน

จุดประสงค์หรือเป้าหมายในการเรียนวัฒนธรรมเจ้าของภาษา

การสอนวัฒนธรรมไม่ควรสอนตามเรื่องตามราว ควรมีการวางจุดประสงค์หรือเป้าหมายที่แน่นอน เหมือนกับการสอนภาษา มีผู้เสนอความคิดในการตั้งจุดประสงค์ในการเรียนวัฒนธรรมเจ้าของภาษาไว้ ดังนี้

เอ็ดเวิร์ก เควิก แอลเลน และ รีเบคคา เอ็ม วาเลตต์ (Edward David Allen and Rebecca M. Valette 1977 : 326) เสนอว่า การตั้งจุดประสงค์ในการเรียนวัฒนธรรมนั้น แบ่งออกเป็น 4 ข้อใหญ่ ๆ คือ

1. เสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงวัฒนธรรมเจ้าของภาษา
2. กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจการเรียนภาษาต่างประเทศ
3. พัฒนาความสามารถในการสื่อความหมายในวัฒนธรรมเจ้าของภาษา
4. สร้างเสริมให้เข้าใจในการอ้างอิงวัฒนธรรมทางภาษา ค่านิยมทางวัฒนธรรม และทัศนคติ

โฮเวอร์ค แอล นอสแตรนด์ (Howard L. Nostrand, quoted in Hector Hammerly 1982 : 522) เสนอความคิดไว้กว้าง ๆ ว่า การสอนวัฒนธรรมควรสอนเพื่อการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม (Cross Culture) และเพื่อความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม

เฮคเตอร์ แฮมเมอร์ลี (Hector Hammerly 1982 : 522) เสนอจุดประสงค์ 10 ประการในการสอนวัฒนธรรมให้กับนักเรียน ดังนี้

1. นักเรียนเข้าใจความหมายทางวัฒนธรรมของคำ และวลีต่าง ๆ
2. นักเรียนรู้จักการวางตัวในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม
3. นักเรียนมีพัฒนาการในความสนใจและเข้าใจวัฒนธรรมอย่างเหมาะสม
4. นักเรียนเข้าใจในความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม
5. นักเรียนเข้าใจถึงวัฒนธรรมของสถาบันต่าง ๆ เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันศึกษา สถาบันการเมือง ฯลฯ และเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างสถาบันเหล่านี้
6. นักเรียนสามารถจัดโครงการเชิงวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมได้
7. นักเรียนมีพัฒนาการในการบูรณาการความคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมเจ้าของภาษา
8. นักเรียนสามารถประเมินผลข้อความต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมได้
9. นักเรียนมีพัฒนาการด้านความเข้าใจต่อวัฒนธรรมและชนชาติเจ้าของภาษา
10. นักเรียนสามารถวิจัยทางวิชาการเกี่ยวกับวัฒนธรรมเจ้าของภาษา

ทั้งนี้ แฮมเมอร์ลี ระบุว่า จุดประสงค์ทั้งข้อ 6 ถึงข้อ 10 นั้น เหมาะสมสำหรับนักเรียนที่เรียนภาษาต่างประเทศในระดับสูง

เฮช เนด ซีลลี่ (H. Ned Seelye 1984 : 48 - 58) เสนอจุดประสงค์ของการสอนวัฒนธรรมไว้ 7 ประการ คือ

1. นักเรียนมีความเข้าใจถึงพฤติกรรมของเจ้าของภาษาว่า พวกเขามีโอกาสเลือกที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาตามที่สังคมให้เขาแสดงออกมาเพื่อสนองความพอใจขั้นพื้นฐาน ทั้งทางกายและจิตใจ
2. นักเรียนเข้าใจว่า ตัวแปรทางสังคม เช่น อายุ เพศ ฐานะทางสังคม และที่อยู่อาศัย มีผลต่อการพูดและพฤติกรรมของคน
3. นักเรียนสามารถแสดงให้เห็นว่า ผู้คนมีทำให้อย่างไรในสถานการณ์ปกติ และเมื่ออยู่ในวิกฤติการณ์ของวัฒนธรรมเจ้าของภาษา
4. นักเรียนระวังว่า ภาพพจน์เงื่อนไขทางวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กับคำพูด และวลีที่แม้จะธรรมดาที่สุด
5. นักเรียนสามารถประเมินวัฒนธรรมเจ้าของภาษาจากข้อมูล หรือหลักฐานที่ได้รับ
6. นักเรียนมีพัฒนาการด้านทักษะที่จำเป็นในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมเจ้าของภาษาจากห้องสมุด สื่อสารมวลชน และจากการสังเกตด้วยตนเอง
7. นักเรียนพึงแสดงความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมเจ้าของภาษาและมีความรู้สึกที่ดีต่อเจ้าของภาษา

จากข้อเสนอที่กล่าวมานั้น พอสรุปได้ว่า การสอนวัฒนธรรมเจ้าของภาษา มีจุดประสงค์หรือเป้าหมายกว้าง ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้ มีความเข้าใจ และมีความสนใจในวัฒนธรรมเจ้าของภาษา และเพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึก หรือทัศนคติที่ดีต่อชนชาติเจ้าของภาษา ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีความรู้สึก หรือทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาต่างประเทศไปด้วย

องค์ประกอบสำคัญในการสอนวัฒนธรรม

ในคริสต์ศตวรรษที่ 19 เรื่องการเรียนภาษายังคงอยู่ในรูปของการเรียนวรรณคดี การศึกษาเรื่องภาษา ที่ไม่สัมพันธ์กับสังคมหรือวัฒนธรรม ต่อมาจึงเกิดการเคลื่อนไหวโดยนักทฤษฎีการสอนภาษาซึ่งยืนยันว่า การเรียนภาษาจำเป็นต้อง

เรียนเกี่ยวกับประเทศ และชนชาติที่พูดภาษานั้นด้วย เช่น ในประเทศอังกฤษมีการเขียนหนังสือเรื่อง Modern Studies โดยคณะกรรมการแห่งชาติ ช่วงระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1 หนังสือเกี่ยวกับภาษาเล่มนี้ไม่ได้เน้นเฉพาะเรื่องภาษา หากยังเน้นเรื่องการศึกษาประเทศ วัฒนธรรม และวรรณคดี ในขณะที่เดียวกันที่ประเทศฝรั่งเศสได้เริ่มเสริมเรื่อง การศึกษาเกี่ยวกับอารยธรรม

(Civilization)ไว้ในโปรแกรมการเรียนภาษา แต่ประเทศที่มีการเคลื่อนไหวในการสอนวัฒนธรรมอย่างจริงจัง คือ ประเทศเยอรมันช่วงสมัยหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 การสอนวัฒนธรรมได้เป็นส่วนหนึ่งในการสอนภาษา จากภาษาเยอรมันเองไปสู่ภาษาต่างประเทศ ในประเทศอังกฤษและอเมริกาการสอนวัฒนธรรมจะเน้นในเรื่องประวัติศาสตร์ สถาบัน และประเพณี (H.H. Stern 1983 : 582)

นอม ชอมสกี (Noam Chomsky 1965 : 5 , quoted in Jane Ravell 1979 : 4) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างคำ ความสามารถทางภาษา (Competence) และการแสดงออกซึ่งความสามารถทางภาษา (Performance) ความหมายของความสามารถทางภาษา (Competence) คือ การรู้กฎเกณฑ์ทางภาษา และการแสดงออกซึ่งความสามารถทางภาษา (Performance) คือการประยุกต์กฎเกณฑ์ภาษาที่รู้ไปใช้ แนวคิดของ นอม ชอมสกี ก่อให้เกิดความสนใจและความเคลื่อนไหวในหมู่นักภาษาศาสตร์ มีนักภาษาศาสตร์หลายคน เช่น เคล ไซมส์, เจ เจ กัมเปอร์ซ และ เอ็ม ฮอลลิเคย์ (Dell Hymes, J.J. Gumperz and M. Halliday, cited by Jane Ravell 1979 : 4) มีความคิดว่า แนวคิดของ นอม ชอมสกี ยังแคบไป เพราะเน้นที่กฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์มาก โดยไม่ได้คำนึงถึงองค์ประกอบทางสังคมและวัฒนธรรมเลย อาร์ แคมป์เบลล์ และ อาร์ เวลส์ (R. Campbell and R. Wales 1970, cited by Jane Ravell 1979 : 4) ได้เสนอแนวคิดที่ว่า ความคิดของ นอม ชอมสกี ควรขยายไปถึงบริบททางสังคม และสะท้อนถึงสังคมมากกว่าเพื่ อภาษาเพียงประการเดียว เพราะเมื่อมีการเรียนรู้ภาษาเกิดขึ้นนั้น ผู้เรียนไม่ได้เรียนเฉพาะกฎไวยากรณ์ หากต้องเรียนรู้ถึงการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับเวลา บุคคล สถานที่ และในกิริยาท่าทางที่เหมาะสมจากการเคลื่อนไหวของกลุ่มนักภาษาศาสตร์ในช่วงนี้ ได้ก่อให้เกิดทฤษฎีการเรียนการสอนแนวใหม่ เรียนกว่าแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach)

ในการสอนเพื่อการสื่อสารนั้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถที่จะพัฒนา ความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาที่เรียนได้ ทั้งนี้ผู้เรียนต้องมีความรู้ความสามารถ 2 ประการ คือ

1. ความสามารถทางค่านภาษา (Linguistic Competence)
2. ความสามารถทางค่านการสื่อสาร (Communicative Competence)

เดล ไฮม์ส (Dell Hymes 1974 : 75) นักภาษาศาสตร์และนักภาษาศาสตร์เชิงสังคม ได้ให้ความหมายของความสามารถทั้ง 2 ประการ ดังนี้ ความสามารถทางภาษาคือ ผู้เรียนมีความสามารถในการผลิต เข้าใจ และแยกแยะกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ได้ ในขณะที่ความสามารถในการสื่อสาร หมายถึง การใช้ภาษาได้ ถูกต้องตามบุคคล สถานที่ วัตถุประสงค์ ฯลฯ เป็นการใช้ภาษาในสังคม ทั้งนี้ อาจเรียกโดยมีความหมายแคบลงมาว่า เป็นความสามารถทางสังคมภาษาศาสตร์ (Socio-Linguistic Competence)

เฮคเตอร์ แฮมเมอร์ลี (Hector Hammerly 1982 : 511) ได้เสนอองค์ประกอบทางภาษาที่นักเรียนควรรู้ หรือมีความสามารถเพื่อที่จะได้บรรลุจุดประสงค์ในการเรียนภาษาที่สอง หรือภาษาต่างประเทศไว้ 3 ประการ คือ ความสามารถทางค่านภาษา ความสามารถทางค่านการสื่อสาร และความสามารถทางค่านวัฒนธรรม ทั้งนี้

1. ความสามารถทางค่านภาษา (Linguistic Competence)

ความสามารถทางภาษาเกี่ยวข้องกับความต้องการและคล่องตัวในการใช้ภาษา ซึ่งประกอบด้วย การออกเสียง ไวยากรณ์ ศัพท์ และความหมาย รวมทั้งทักษะทั้งสี่ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน การแสดงออกทางภาษา (Linguistic Performance) แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ระดับพื้นผิว (Surface) ระดับที่เป็นระบบ (Systematic) และระดับที่เป็นกลไก

(Mechanical) ระดับพื้นผิว คือ การใช้ภาษาที่มีความผิดพลาดอยู่ เช่น การออกเสียงผิด หากปราศจากความผิดพลาดในการใช้ภาษา ก็จะมาสู่ระดับที่เป็นระบบที่ถือเป็นพื้นฐานของการวิเคราะห์ภาษา การเรียนรู้ และการใช้ภาษา ส่วนระดับที่เป็นกลไก คือ การใช้ภาษาจากการฝึกฝน เสียงแบบนกแก้วกขุนทอง หากผู้เรียนเพิ่มความเข้าใจเรื่องโครงสร้าง และภาษาที่ใช้ จะนำไปสู่ความสามารถในการใช้ภาษาที่ดีได้

2. ความสามารถในการสื่อสาร (Communicative Competence)
ความสามารถในการสื่อสารขึ้นอยู่กับความสามารถในการใช้ข้อความสื่อสารอย่างถูกต้องเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

เดล ไฮม์ส์ (Dell Hymes, quoted in Nipa Chantraned 1983 : 18) ได้แบ่งซีกชั้นของความสามารถในการสื่อสารออกเป็น 3 ระดับ คือ

ก. ความสามารถระดับต่ำ (Minimal Competence) ผู้ที่มีความสามารถในการพูดได้อย่างชัดเจน พูดได้แบบเกี้ยว ในวงสังคมเกี้ยว ไม่มีการเปลี่ยนบทคำพูดหรือรหัส

ข. ความสามารถระดับกลาง (Average Competence) ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการพูดพอสมควร สามารถใช้ภาษาได้อย่างยืดหยุ่น พูดได้หลายแบบในขอบเขตที่จำกัดแห่งชมช่วยทางสังคม ที่ค้างออกไปแล้วเปลี่ยนคำพูดได้เท่านั้น

ค. ความสามารถระดับสูง (Maximal Competence) ผู้พูดสามารถพูดได้คล่องมากในเรื่องรอบค้ำ ในหลายวงสังคม และเปลี่ยนคำพูดได้เท่านั้น

3. ความสามารถด้านวัฒนธรรม (Cultural Competence)

ความสามารถทางด้านวัฒนธรรม คือ ความสามารถในการเชื่อมโยงภาษาที่เรียนกับความเป็นจริงทางจิตวิทยา สังคม วัฒนธรรม ความสามารถทางวัฒนธรรมนี้ ต้องมีการพัฒนาการอย่างมีระบบและต่อเนื่อง โดยที่ครูแสดงให้เห็นนักเรียน

เห็นว่า การเรียนการสอนนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างยิ่งกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษานั้น ๆ

วัฒนธรรมนั้นมีหลายความหมาย แต่โดยสรุปแล้ว วัฒนธรรม คือ วิถีการดำเนินชีวิตของชนชาตินั้น ๆ ความวัตถุประสงค์ทางภาษานั้น เฮคเตอร์ แฮมเมอร์ลี (Hector Hammerly 1982 : 513) ได้แบ่งวัฒนธรรมเป็น 3 ประเภท คือ

ก. วัฒนธรรมตามความเป็นจริง (Informational Culture or Factual Culture) หมายถึง ความเป็นจริงเกี่ยวกับสังคม สถาปัตยกรรมศาสตร์และประวัติศาสตร์ของเจ้าของภาษา รวมถึงวีรบุรุษหรือบุคคลสำคัญ ซึ่งในแง่การเรียนการสอนแล้วถือว่าสำคัญน้อย ไม่ควรเน้นในการเรียนการสอนมากนัก แต่ไม่ควรละเลย เพราะเป็นเรื่องที่เจ้าของภาษาภาคภูมิใจ ในฐานะผู้เรียนภาษาจึงควรได้เรียนรู้ในสิ่งที่เจ้าของภาษาชื่นชม ภูมิใจ และถือเป็นเรื่องสำคัญ

ข. วัฒนธรรมทางพฤติกรรม (Behavioral Culture) หมายถึง พฤติกรรมต่าง ๆ ของเจ้าของภาษาในชีวิตประจำวัน ซึ่ง โฮเวิร์ด แอล นอสแทรนด์ (Howard L. Nostrand, quoted in Hammerly 1982 : 514) ได้เขียนรายการพฤติกรรมเป็น 30 หัวข้อใหญ่ ๆ โดยแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ วัฒนธรรม สังคม บุคคล และนิเวศน์วิทยา ในการเรียนพฤติกรรมทางวัฒนธรรมนั้น เน้นในเรื่องพฤติกรรมโดยทั่วไปมากกว่าพฤติกรรมเฉพาะบุคคล จริง ๆ แล้วในการสอนภาษาต่างประเทศนี้ เน้นวัฒนธรรมค่อนข้างมากที่สุด เพราะพฤติกรรมทางวัฒนธรรมโดยเฉพาะเรื่องการสอนและภาษาท่าทาง เป็นรูปแบบของวัฒนธรรมที่สำคัญที่สุดต่อความสำเร็จในการสื่อสาร ความเข้าใจในแบบแผนพฤติกรรมอันรวมไปถึงทัศนคติ ค่านิยม ฯลฯ ไม่ใช่สำคัญต่อการสื่อสารเท่านั้น หากยังจำเป็นต่อความเข้าใจวรรณคดี และวัฒนธรรมชั้นสูงอื่น ๆ อีกด้วย ดังนั้นจึงควรเน้นวัฒนธรรมข้อนี้ให้มาก โดยเฉพาะในชั้นเรียนระดับต้นและระดับกลาง นอกจากนี้ต้องเน้นว่าการเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมในระดับพหุวัฒนธรรมนั้นไม่เพียงพอ ผู้เรียนควรรู้วิธีปฏิบัติตนในวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาอีกด้วย นั่นคือสามารถพัฒนาการแสดงความรู้ทางวัฒนธรรมในรูปแบบพฤติกรรม

ค. วัฒนธรรมชั้นสูง (Achievement Culture) หมายถึง วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับศิลปะ วรรณกรรม คนตรี ซึ่งผู้เรียนภาษาฟังรู้ไว้ แต่ครูผู้สอนจะไม่เน้นความรู้ในชั้นนี้มากนัก

ในการสอนวัฒนธรรมในห้องเรียนภาษานั้น องค์ประกอบที่นักเรียนจำเป็นต้องเรียนรู้ควบคู่กันไปทั้ง 3 ประการ ถือว่ามีความสำคัญที่ไม่ควรจะละเลยองค์ประกอบประการใดเลย

หัวข้อวัฒนธรรมที่ควรนำมาสอนในระดับมัธยมศึกษา

ความรู้ทางวัฒนธรรมและสังคมของประเทศเจ้าของภาษา ที่จะนำมาสอนควบคู่ไปกับการสอนภาษานั้น เป็นเรื่องที่กว้างมาก ครูผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาเนื้อหาเรื่องวัฒนธรรมที่ปรากฏอยู่ในหนังสือตำราเรียน เพื่อจะได้จัดเป็นหมวดหมู่ เป็นหัวข้อทางวัฒนธรรม (Cultural Topics) ซึ่งจะทำให้สะดวกต่อการสอนในแง่การจัดเตรียมเนื้อหา และกิจกรรมให้สอดคล้องกับหัวข้อที่ทั้งไว้ และเป็นการสร้างความสนใจ และแรงจูงใจให้กับผู้เรียนด้วย

เคนเนธ เชสเทน (Kenneth Chastain 1976 : 389 - 392)
ได้แบ่งหัวข้อทางวัฒนธรรมไว้ดังนี้

1. กิจกรรมของนักเรียน (ในโรงเรียน ครบครัน วันหยุด)
2. คำสนทนาโดยทั่ว ๆ ไป
3. สิ่งที่นักเรียนทั่วไปสนใจ
4. เงิน
5. อาหารและเครื่องคัม
6. กิจกรรมยามพักผ่อน
7. อาชีพ
8. ความสุข

9. ความสำเร็จ
10. พ่อ - แม่
11. ความเห็นของเยาวชนต่อพ่อ - แม่
12. บทบาทของเพศชายเพศหญิงในสังคม
13. ครอบครัว
14. เครือญาติ
15. เยาวชน
16. ความสัมพันธ์แบบคู่รักและการแต่งงาน
17. การศึกษา
18. เพื่อน
19. ระบบสังคม
20. ช่องว่างระหว่างวัย
21. ยา
22. การมีส่วนร่วมกับการเมืองของเยาวชน
23. ระบบเศรษฐกิจ
24. ความรักชาติ
25. สิทธิเสมอภาคสตรี
26. สงครามและสันติภาพ
27. ความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้า
28. นิเวศวิทยา
29. ประชากร
30. ศาสนา
31. อาชญากรรม
32. กฎหมาย
33. อารมณ์ขัน
34. มารยาทที่ดี
35. การโฆษณา

36. หนังสือพิมพ์
37. เสรีภาพส่วนบุคคล
38. ความตาย
39. ระเบียบวินัย
40. วันหยุด
41. เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย
42. ยานพาหนะ
43. คำพูดที่แสดงความรู้สึก
44. ภาษาท่าทาง

นอกจากนี้ เซสเซน เสนอว่าสำหรับนักเรียนที่ต้องการติดต่อเจ้าของภาษาในสถานการณทางสังคม ควรเน้นในหัวข้อคำพูดที่แสดงความรู้สึก และภาษาท่าทาง เพราะเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรม

แมรี ฟินอคเชียโร และ คริสโตเฟอร์ บรูมฟิต (Mary Finocchiaro and Christopher Brumfit 1983 . 71 - 74) ได้เสนอหัวข้อทางวัฒนธรรมดังนี้

1. การแนะนำและการให้ข้อมูลบุคคล
 - 1.1 การทักทาย การอำลา การแนะนำตัว
 - 1.2 การให้ข้อมูลตนเองและผู้อื่น
 - 1.3 ที่อยู่ อายุ หมายเลขโทรศัพท์
2. ห้องเรียน
 - 2.1 ชื่อและที่ตั้งของห้องเรียน
 - 2.2 ชื่อของสื่อการสอน
 - 2.3 กิจกรรมต่าง ๆ (การอ่าน, การเขียน ฯลฯ)
 - 2.4 โปรแกรม (ชั่วโมงที่เรียน, กิจกรรมในและนอกห้องเรียน)
 - 2.5 ส่วนวนที่ใช้ในห้องเรียน

3. โรงเรียน

3.1 ที่ตั้งของห้องและสถานที่ต่าง ๆ ในอาคาร

3.2 มุขคลในอาคารนั้น ๆ (ชื่อ หน้าที่ บริการเฉพาะ)

3.3 กฎและระเบียบข้อบังคับ (การปิดหนีไฟ, เวลาเข้า - ออก, การใช้บันได)

3.4 กิจกรรมของโรงเรียน เช่น ชมรม องค์การ และโปรแกรมต่าง ๆ

4. ครอบครัว

4.1 สมาชิกในครอบครัว

4.2 ความสัมพันธ์และอายุสมาชิกในครอบครัว

4.3 บ้าน (ห้องและการใช้สอย เครื่องเรือน การทำความสะอาด ความปลอดภัย)

4.4 อาชีพของสมาชิกในครอบครัว

4.5 กิจกรรมทางสุขภาพประจำวัน

4.6 เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย (ตามฤดูกาล)

4.7 กิจกรรมสันทนาการต่าง ๆ

5. ชุมชนต่าง ๆ ของโรงเรียนและบ้าน

5.1 บ้าน

5.2 สถานที่ที่ไม่ใช่ที่พักอาศัย (ที่ทำงาน โรงภาพยนตร์ ห้องสมุด ฯลฯ)

5.3 ความสะดวกทางการคมนาคม (ป้ายบอกทิศทาง ตัว)

5.4 การสื่อสารต่าง ๆ (โทรศัพท์ จดหมาย หนังสือพิมพ์)

5.5 บริการบริโภค (ร้านค้า, ธนาคาร ฯลฯ)

5.6 สถานที่ราชการ (ไปรษณีย์, สถานีตำรวจ, สถานีดับเพลิง)

5.7 สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ (สวนสาธารณะ ห้องสมุด ฯลฯ)

5.8 โอกาสทางการศึกษา (สำหรับพ่อแม่ด้วยเช่นกัน)

5.9 สถานที่เคารพบูชา

5.10 รูปแบบการใช้โทรศัพท์

5.11 เหตุการณ์ปัจจุบันทั่ว ๆ ไป

6. ชุมชนในวงกว้าง
 - 6.1 การบริการด้านสุขภาพ
 - 6.2 การคมนาคมและการสื่อสาร
 - 6.3 รัฐบาล - เมือง รัฐ ประเทศชาติ
 - 6.4 เขตศูนย์กลาง นอกเมือง ในเมือง
 - 6.5 เหตุการณ์ปัจจุบันทั่ว ๆ ไป
 - 6.6 สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
7. มรดกทางวัฒนธรรม
 - 7.1 วันหยุด
 - 7.2 วีรชนและประวัติศาสตร์
 - 7.3 เอกสารและสุนทรพจน์ทางประวัติศาสตร์
 - 7.4 เพลง คำประพันธ์ สุภาษิต
 - 7.5 คนตรี วรรณคดี และศิลปะรูปแบบต่าง ๆ
8. วัฒนธรรมของประเทศเจ้าของภาษา (เลือกจากข้อที่กล่าวมาข้างต้น)
9. การแนะแนวส่วนตัว
 - 9.1 การสมาคม เช่น การเข้าสถานที่พักผ่อนหย่อนใจต่าง ๆ
 - 9.2 ความสัมพันธ์ทางสังคม - การอยู่ร่วมกัน การทำงานและการเล่นด้วยกัน กับผู้อื่นในโรงเรียนและชุมชน
 - 9.3 ชนบทธรรมเนียมประเพณี
 - 9.3.1 การหักท่ายและอ่าลาทักกับเพื่อน ผู้อาวุโสกว่า และเด็ก
 - 9.3.2 อาหาร เวลารับประทานอาหาร ชนิดของร้านอาหาร อาหารในเทศกาลต่าง ๆ
 - 9.3.3 เสื้อผ้า ตามฤดูกาล ตามโอกาสต่าง ๆ
 - 9.3.4 การสื่อสาร จกหมาย โทรเลข โทรศัพท์
 - 9.3.5 การคมนาคม การจอง ความสำคัญของเวลา
 - 9.3.6 การปฏิบัติตามระเบียบทางธุรกิจและกฎหมาย
 - 9.3.7 ความสัมพันธ์แบบคู่อริและการแข่งขัน

9.3.8 แบบแผนพฤติกรรมในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น ทางสังคม การศึกษา และอาชีพ

9.3.9 การให้ความรู้ด้านบริโภค การซื้อสินค้าเงินผ่อน การกู้ โดยใช้เครดิต

9.3.10 การวางตนในสถานการณ์ต่าง ๆ (ไปบ้านคนแปลกหน้า หรือเพื่อน การสมัครงานนอกเวลา)

9.4 การศึกษา

9.4.1 โอกาสในการศึกษาต่อ

9.4.2 คุณสมบัติที่จะรับเข้าศึกษาต่อ

9.4.3 ทุนการศึกษา

9.4.4 การอบรมเฉพาะอาชีพ

9.4.5 การศึกษาผู้ใหญ่

9.4.6 ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ และอื่น ๆ

9.5 อาชีพ

9.5.1 โอกาสของการเข้าทำงาน

9.5.2 คุณสมบัติที่จะสมัครงาน

9.5.3 วิธีหางาน (จากศูนย์จัดหางาน หนังสือพิมพ์ ศูนย์จัดหางานของรัฐบาล จดหมาย เพื่อน ๆ ฯลฯ)

9.5.4 การกรอกแบบฟอร์มสมัครงาน สวัสดิการสังคม เงินเบี้ยเลี้ยงเบี้ยบำนาญ

9.5.5 การเข้าทำงาน (การแต่งตัว และการวางตนขณะสัมภาษณ์)

9.5.6 การทำงาน (การตรงต่อเวลา การปฏิบัติงาน การมีมนุษยสัมพันธ์)

9.5.7 กฎหมายแรงงาน ภาษี บำนาญ สิทธิและความรับผิดชอบต่าง ๆ

9.6 กิจกรรมการใช้เวลาว่าง

9.6.1 เครื่องอำนวยความสะดวกในชุมชน

9.6.2 งานอดิเรกต่าง ๆ ทั้งในร่มและในที่แจ้ง

9.6.3 ศิลปะ หัตถกรรม การเต้นรำ กีฬา สถานที่เรียน

ค่าใช้จ่าย

9.6.4 การเป็นสมาชิกสโมสรต่าง ๆ

9.6.5 กีฬาที่เป็นที่นิยมในชุมชน หรือในเมือง

9.6.6 ชมรมต่าง ๆ ในโรงเรียน

9.7 ศิลธรรมและค่านิยม

9.7.1 หลักแห่งศักดิ์ศรีมนุษย์

9.7.2 สิทธิและความรับผิดชอบส่วนบุคคล

9.7.3 สถานที่ไปปฏิบัติธรรม

10. อื่น ๆ

10.1 การแสดงออกเกี่ยวกับเวลา

10.2 วันในสัปดาห์

10.3 เดือนในปี

10.4 อากาศและความปลอดภัย

10.5 ฤดูกาล

10.6 น้ำหนัก ขนาด มาตราวัด เงินตรา

10.7 การแสดงออกซึ่งความสุภาพในการเห็นด้วย ชักแย้ง เสียใจ

ประหลาดใจ กินเกิน ยินดี ฯลฯ

11. ความสัมพันธ์ของ (ชื่อประเทศ) กับโลก

11.1 การเป็นสมาชิกภาพในองค์การระหว่างชาติ (UN, UNESCO ฯลฯ)

11.2 ความสัมพันธ์ทางการค้า (สินค้าเข้า สินค้าออก)

11.3 การท่องเที่ยว

11.4 อิทธิพลของภาษาแม่ต่อภาษาอื่น ๆ

11.5 อิทธิพลของวรรณคดี ศิลปะ คนตรี ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของประเทศต่อประเทศชาติอื่น

กัมทาพิพย์ สิงหะเนติ และ บ๋าน มาลโพธิ์ (2526 : 51 - 52) ได้ศึกษาจากแบบเรียนภาษาอังกฤษจากต่างประเทศ เพื่อรวบรวมองค์ประกอบทางด้านวัฒนธรรม และสังคม (Socio Cultural Categories) ที่พบบ่อย ๆ และเป็นหัวข้อที่สามารถนำมาสอนนักเรียนได้ มีจำนวน 11 องค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. การสื่อความหมายที่ออกมาในรูปแบบต่าง ๆ (Various Communicative Function) เช่น การขอโทษ (Apologizing) การถามทาง (Asking for Direction)

2. การรู้จักเลือกใช้คำหรือกลุ่มคำ หรือแม้แต่ประโยคให้ถูกต้องตามสถานการณ์ต่าง ๆ (Proper Choice of Words / Sentences within Certain Situation) เช่น อาจจะพูดทักทายกันด้วยคำว่า Hello ไม่ใช่ So Long

3. ความรู้ในค่านิยมเทศกาล งานฉลองต่าง ๆ (Holidays and Celebrations) รู้จักวันสำคัญต่าง ๆ ของเจ้าของภาษา เช่น การที่รู้ว่าวันคริสมาสต์เป็นวันที่เกี่ยวกับพระเยซู รู้ว่าวันวาเลนไทน์ เป็นวันเกี่ยวกับเรื่องของความรัก

4. ความสามารถที่จะแยกแยะประมวลสิ่งที่ได้อ่าน ได้ฟัง ได้พบเห็นว่าเป็นข้อความประเภทใด (Distinguishing Types of Information) เช่น อ่านแล้วรู้ว่าเป็นฉลากยาบ้าง เป็นประกาศโฆษณาบ้าง

5. สามารถตีความหมายของข้อความนั้นได้ว่า มีท่วงทำนองเป็นอย่างไร (Tones Feelings Attitudes) เช่น มีลักษณะเป็นทางการมาก หรือมีลักษณะเป็นกันเอง

6. รู้จักว่าในยามว่างนั้น เจ้าของภาษาได้ใช้เวลาทำอะไรบ้าง (Daily Pastime Use) ในด้านการกีฬา การสนทนา การหรืองานอดิเรกต่าง ๆ เช่น อาจจะพักผ่อนดูโทรทัศน์บ้าง

7. สามารถระบุได้ว่า จากรูปที่กำหนดให้ควรเป็นสถานที่ใด หรือจากบทสนทนาที่กำหนดให้ ผู้พูดควรจะอยู่ที่ใด (Association with Places) สถานที่การณ์อย่างไร (Setting) เช่น มีรูปที่เกี่ยวกับห้องสมุด

8. รู้แหล่งที่มาของข้อความต่าง ๆ ที่คัดลอกมาให้ดู (Sources of Information) เช่น รู้ว่าเป็นฉลากยา เพราะมีรายละเอียดให้ไว้ว่า ยานี้มีส่วนผสมของอะไรบ้าง

9. รู้ว่าในข้อความที่ใส่อธิบายความหมายกันอยู่นั้น ผู้พูดทั้งสองอยู่ในฐานะอะไรต่อกัน (Role Relationship) เช่น อาจจะสื่อความหมายกันในบทบาทต่าง ๆ เช่น ระหว่างครูกับศิษย์ หรือระหว่างเจ้านายกับลูกน้อง

10. ในการอ่านความที่เป็นร้อยกรอง ผู้อ่านสามารถเดาข้อความใดหรือไม่ โดยอาศัยความคล้องจองหรือสัมผัสในทางร้อยกรองเข้ามาเป็นเครื่องช่วย

11. ความสามารถที่จะโยงความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ เข้ากับชื่อเฉพาะของคน สัตว์ สิ่งของ ในวัฒนธรรมนั้น ๆ ได้ เช่น เค้าได้ว่าถ้าชื่อมีคำว่า "เหมียน" อยู่ด้วย ก็ควรเป็นเชื้อสายฮั่น หรือถ้าชื่อ "Juanita" แสดงว่า ต้องมีเชื้อสายไปทางสเปน

ข้อคำนึงในการเลือกหัวข้อทางวัฒนธรรม

เนื่องจากหัวข้อทางวัฒนธรรมนั้นกว้างมาก แมรี ฟินอคเชียโร และ ไมเคิล โบนโนโม (Mary Finocchiaro and Michael Bonomo 1973 : 140) ได้เสนอว่า การเลือกหัวข้อทางวัฒนธรรมให้นักเรียนเรียน ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. หัวข้อเหล่านี้ควรให้ความรู้ทางสังคม ศิลปกรรม และพัฒนาการทางอารมณของนักเรียนแต่ละบุคคล

2. หัวข้อเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจถึงการดำเนินชีวิตอื่น ๆ ไม่เพียงแต่ช่วยความรู้สึกที่เป็นกลาง เข้าใจและซาบซึ้งเท่านั้น แต่ยังสามารถทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาความรู้ในเรื่องวัฒนธรรมของตนเองได้ยิ่งขึ้น

3. หัวข้อเหล่านี้ต้องทันสมัยและร่วมสมัย ใกล้ชิดกับชีวิตของนักเรียน การเลือกหัวข้อทางวัฒนธรรมอย่างมีจุดมการณนั้นจะต้องคำนึงถึงความสนใจของผู้เรียนตามระดับอายุของพวกเขาด้วย

การเสริมสร้างความรู้ทางวัฒนธรรมในการสอนภาษาอังกฤษ

ปัญหาประการหนึ่งของครูในการสอนวัฒนธรรมในห้องเรียนภาษา คือ ครูไม่แน่ใจว่าจะสอนตอนไหนดี ต้องรอให้นักเรียนมีความรู้ทางภาษาให้ดีกว่าก่อน หรือสอนวัฒนธรรมก่อนสอนความรู้ทางภาษา หรือสอนไปพร้อม ๆ กัน มีผู้ที่เกี่ยวข้องในวงการการเรียนการสอน ได้แสดงความเห็นสอดคล้องกันว่า การสอนวัฒนธรรมควรควบคู่ผสมผสานไปกับการสอนภาษา

กัมเบลลี อี แลมเบิร์ต และ โอ ไคลน์เบิร์ก (W.E. Lambert and O. Klineberg, cited by G.R. Tucker and W.E. Lambert 1973 : 248) เสนอว่า การสอนวัฒนธรรมควรเริ่มตั้งแต่ชั้น ก่อนอายุ 10 ขวบ ซึ่งในช่วงอายุแค่นี้ เด็กจะเห็นคนต่างชาติ "แตกต่างกันที่น่าสนใจ" เมื่ออายุมากขึ้นคนต่างชาติจะดูเป็นคนที่ "แตกต่างกันและไม่ดี" ดังนั้นครูจึงควรสอนวัฒนธรรมตั้งแต่แรกเริ่มที่สอนภาษา

รูธ คอรัณฟิลด์ (Ruth Cornfield, cited by Ursula S. Hendon 1980 : 193) กล่าวว่า "วัฒนธรรมควรจะสอนทันทีในวันแรกของการเรียนภาษา และต่อเนื่องทุกวัน ทราบเท่าที่ผู้เรียนยังใช้ภาษาสื่อสารอยู่ การให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับวัฒนธรรมเจ้าของภาษาเป็นงานใหญ่ที่ไม่มีวันสิ้นสุด"

แมรี ฟินอคเชียโร และ คริสโตเฟอร์ บรูมฟิต (Mary Finocchiaro and Christopher Brumfit 1983 : 128 - 132) เสนอแนวทางสร้างเสริมความรู้ทางวัฒนธรรมในห้องเรียนไว้ ดังนี้

1. ห้องเรียนควรมีเรื่องวัฒนธรรมเจ้าของภาษาอยู่ โดยใช้แผนภูมิ แผนที่ รูปภาพ หนังสือ และสิ่งประดิษฐ์อื่น ๆ เท่าที่จะจัดได้ เรียกว่า "การสร้างสรรค์ เกาะแห่งวัฒนธรรม" (Creating a Cultural Island) ขึ้นในห้องเรียน เช่น การจัดบอร์ดค้วชาที่น่าสนใจของประเทศเจ้าของภาษา จากหนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร ตีคโฆษณา การ์ตูน รูปภาพ จัดมุมหนังสือ ฯลฯ
2. โครงการต่าง ๆ ที่นักเรียนจัดขึ้นเป็นงานบุคคล หรืองานกลุ่มที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมเจ้าของภาษา ซึ่งนักเรียนสามารถนำไปอภิปรายในชั้นเรียนได้ โครงการนี้อาจเป็นการจัดหาแผนที่ต่าง ๆ ตารางเวลา และการจัดทัศนศึกษา แพลนบ้าน และอาคารที่ตึกคำอธิบายชัดเจน เมนูอาหารต่าง ๆ หนังสือพิมพ์ของห้อง สมุดทัศนภาพเหตุการณ์สำคัญ ๆ นิทรรศการทางวัฒนธรรม ฯลฯ
3. จัดประสบการณ์และการเรียนรู้โดยตรง เช่น จัดวันภาษาหรือวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา มีการร้องเพลง เต้นรำ มีการเชิญบุคลากร หรือผู้เชี่ยวชาญมาพูด เข้าร่วมวันเทศกาลทางวัฒนธรรมเจ้าของภาษา การฟังเพลง และเต้นรำของประเทศเจ้าของภาษา
4. การแสดงโสตทัศนะต่าง ๆ เช่น การฟังการอ่านของนักประพันธ์ร่วมสมัย การฟังคำอธิบาย การชมภาพยนตร์สั้น ๆ หรือการสัมภาษณ์บุคคลในข่าว ให้มีเนื้อหาทางวัฒนธรรมอยู่ในกิจกรรม
5. จัดให้เรียนวรรณกรรมชิ้นเอก (ที่ทำให้ง่ายขึ้นตามความเหมาะสมกับนักเรียนแล้ว) เพราะวรรณกรรมนั้นจะสะท้อนวัฒนธรรมเจ้าของภาษาได้ดี ในเรื่องประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ มุคสิก พื้นหลังทางประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ ท่อพฤติกรรม ตลอดจนการใช้ภาษาที่เป็นจริง หากการเรียนวรรณกรรมจากภาษา

ต่างประเทศเป็นเรื่องยากเกินความสามารถของนักเรียน ก็อาจให้อ่านวรรณกรรมฉบับที่แปลเป็นภาษาของนักเรียนเองแล้ว วิธีนี้แม้จะมีผู้ไม่เห็นด้วย แต่ก็ยังคงคิดว่านักเรียนไม่มีโอกาสอ่านวรรณกรรมเจ้าของภาษาเลย

6. มีการประสานงานร่วมกันกับหมวดวิชาอื่น ๆ เช่น อาจเชิญอาจารย์จากหมวดวิชา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา มาพูดบรรยายในภาษาแม่เกี่ยวกับประเทศเจ้าของภาษา จากนั้นครูอาจให้นักเรียนมีกิจกรรมตามหลังการบรรยาย เช่น ให้มีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหัวข้อที่ได้รับฟัง โดยใช้ภาษาต่างประเทศตามความสามารถสำหรับครูสอนคณิตศาสตร์ อาจช่วยสอนร้องเพลงเป็นภาษาต่างประเทศ ครูคิดปะก็อาจแนะนำนักเรียนให้ทำภาพโปสเตอร์ หรือวาดภาพสถานที่ บุคคล หรือความประทับใจในประเทศเจ้าของภาษา

7. เชิญบุคคลากรในชุมชนที่เคยไปประเทศเจ้าของภาษามาพูดที่ห้องเรียนหรือโรงเรียน โดยมีภาพ ภาพยนตร์ หรืออุปกรณ์อื่น ๆ ประกอบเพื่อให้นักเรียนเข้าใจขึ้น หากเป็นบุคคลากรที่เป็นเจ้าของภาษาก็จะให้นักเรียนมีโอกาสได้ศึกษาทั้งภาษาท่าทางของเจ้าของภาษาระหว่างที่ฟังการบรรยาย นักเรียนควรมีโอกาสซักถามหลังการบรรยาย และถ้าเป็นไปได้นักเรียนควรมีโอกาสช่วยกันเขียนจดหมายเชิญ และจดหมายขอบคุณบุคคลากรนั้น ๆ ด้วย

เฮคเตอร์ แฮมเมอร์ลี (Hector Hammerly 1982 : 526 - 532) มีความเห็นสอดคล้องกับความคิดของ ฟินอคเซียโร และ บรูมพิท ว่า ควรมีการสร้างสรรค์เกาะแห่งวัฒนธรรมในสภาพแวดล้อมของการเรียนการสอนภาษา และควรเปลี่ยนแปลงสื่อต่าง ๆ ในระยะเวลาที่เหมาะสม เช่น เปลี่ยนการจัดบอร์ดทุก ๆ 1 - 2 สัปดาห์ แฮมเมอร์ลี ได้เสนอแนวทางการจัดการสอนและกิจกรรมทางวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้

1. ให้คำบรรยายความรู้ทางวัฒนธรรม (Cultural Asides) สอดแทรกไปกับกิจกรรมต่าง ๆ ในห้องเรียน เช่น เมื่อสอนคำศัพท์ใหม่ ก็ให้ความรู้ความหมายทางวัฒนธรรมของศัพท์คำนั้น
2. ให้นักเรียนสำรวจหาแหล่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมเจ้าของภาษา (Foreign Elements Survey) เช่น ชื่อสถานที่ อาหาร ภาพยนตร์ คนตรี สินค้าเข้า เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ภาพวาด และการเต้นรำ ฯลฯ ที่เป็นภาษาต่างประเทศ หรือเกี่ยวข้องกับประเทศเจ้าของภาษา
3. การแลกเปลี่ยนสิ่งของประจำชาติที่แสดงวัฒนธรรม (Realia Exchange) เช่น ทักท้อกับชนชาติเจ้าของภาษาที่สนใจจะแลกเปลี่ยนสิ่งของ อาจเป็นเสื้อผ้าประจำชาติ ขนมปัง หนังสือ รูปภาพต่าง ๆ แล้วนำสิ่งของนั้นมาแสดงในห้องเรียนพร้อมเปิดอภิปรายเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม
4. ภาพการ์ตูนที่แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมเจ้าของภาษา (Culture Cartoons) เป็นอุปกรณ์การสอนที่น่าสนใจ และใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. ปฏิทินของห้องเรียน (Classroom Calender) แสดงวันสำคัญ เหตุการณ์สำคัญ พร้อมข้อมูลโดยย่อเกี่ยวกับประเทศเจ้าของภาษา
6. เส้นเวลาของ 2 วัฒนธรรม (Bicultural Timeline) ใช้ริบบิ้น 2 สีติดผนังห้องคู่กันไป สีหนึ่งหมายถึงประเทศหนึ่ง บนริบบิ้นนี้จะเขียนเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นใน 2 ประเทศในช่วงศตวรรษที่ผ่านมา
7. เกมส่ววัฒนธรรม (Culture Games) เป็นการแข่งขันกันนักชื่อบุคคลสำคัญ สถานที่ อนุสาวรีย์ หรืออื่น ๆ ที่สำคัญในประเทศเจ้าของภาษา
8. ปฏิบัติคามคำสั่ง (Audiomotor Units) ครูบอกให้นักเรียนแสดงท่าทางในวัฒนธรรมเจ้าของภาษา บอกสถานการณ์แล้วให้นักเรียนแสดงท่าทางในสถานการณ์นั้น ๆ เช่น การไปภัตตาคาร ไปซื้อของ ฯลฯ
9. วัฒนธรรมตัวอย่าง (Culture Samples of " Slices of Life") ใช้สิ่งของจากวัฒนธรรมเจ้าของภาษา เช่น ข้าวจากหนังสือพิมพ์ โฆษณา เทปจากการกระจายเสียงทางวิทยุ หรือเพลงล่าสุด มาแสดงให้นักเรียนพร้อมใช้เป็นสื่อสอนวัฒนธรรมโดยย่อ

10. การทำคนให้กลืนกับวัฒนธรรม (Culture Assimilators) ครูให้สถานการณ์ที่แตกต่างกันทางวัฒนธรรมของประเทศเจ้าของภาษา และของนักเรียน แล้วให้นักเรียนสมมติตนเองว่าอยู่ในวัฒนธรรมนั้น แล้วเลือกคำคอบจากตัวเลือก 4 ข้อ จากนั้นดูคำอธิบายตัวเลือกคำคอบแต่ละข้อ โดยอาจมีการอภิปรายถึงคำคอบแต่ละข้อว่า ข้อไหนเหมาะสมที่สุด

11. การสรุปวัฒนธรรมเป็นส่วน ๆ (Culture Capsules) จัดเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรม และอุปกรณประกอบเป็นหน่วยหรือเป็นเรื่อง แล้วให้นักเรียนอ่านเนื้อหาพร้อมใช้อุปกรณที่จัดไว้ เช่น เรื่องอาหารเข้าก็จะมีอาหารเข้า เป็นอุปกรณตัวอย่างให้นักเรียนรับประทาน กิจกรรมนี้นักเรียนอาจเป็นคนเตรียมเองนอกห้องเรียน แล้วมาแสดงกิจกรรมในชั่วโมงเรียน

12. การจัดกลุ่มวัฒนธรรม (Culture Cluster) ประกอบด้วยเนื้อหาและอุปกรณเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่จัดเป็นส่วน ๆ ประมาณ 3 หน่วย ที่มีความสัมพันธ์กัน เช่น การจัดโต๊ะอาหาร การปฏิบัติคนบนโต๊ะอาหาร และการร่วมกันรับประทานอาหารในห้องครัว นักเรียนจะร่วมกิจกรรมต่อเนื่องกันไป

13. ละครย่อยทางวัฒนธรรม (Cultural Minidrama) เป็นบทละครสั้น ๆ ประมาณ 3 - 5 ฉากสั้น ๆ เป็นเรื่องที่แสดงความนิกลพลาตทางการสื่อสารกัน และสาเหตุที่ทำให้ไม่เข้าใจกันจะอยู่ในฉากสุดท้าย ครูจะให้มีการอภิปรายหลังแต่ละฉาก โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปราย

14. สถานการณ์ต่าง ๆ (Situations) นักเรียนมีส่วนแสดงในแต่ละเหตุการณ์ แต่ละเหตุการณ์จะโยงกันเป็นเรื่องราว

15. บทบาทสมมุติ (Role-playing) ให้นักเรียนสวมบทบาทเป็นบุคคลในวัฒนธรรมเจ้าของภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ

16. การอภิปรายและโต้วาที (Discussions and Debates) โดยหาหัวข้อสำหรับการอภิปรายและโต้วาที เช่น บทบาทของสตรีในสังคม ชีวิตในมหาวิทยาลัย ควรใช้คำศัพท์ใหม่ ๆ ในประโยคสำหรับการอภิปราย และโต้วาทีนี้ด้วย

17. อารมณ์ขัน (Humor) เป็นการเรียนวัฒนธรรมจากอารมณ์ขัน หรือ ขำขันจากประเทศเจ้าของภาษา ข้อควรระวังคือต้องเลือกเรื่อง que แสดงอารมณ์ขันชัดเจน ไม่ยากเกินระดับความสามารถของนักเรียนที่จะเข้าใจ

18. สุภาษิต (Proverbs) คำสุภาษิตแสดงทัศนคติ และความคิดของชนชาติเจ้าของภาษา แต่ก็มสุภาษิตบางอันที่ไม่ได้แสดงวัฒนธรรมเจ้าของภาษาชัดเจน ดังนั้น ครูต้องเลือกและสอนอย่างระมัดระวัง มิฉะนั้นจะให้ความเข้าใจผิดไปได้

19. เพลง (Songs) เพลงจะสะท้อนให้เห็นวิถีประจำวันของชนชาติเจ้าของภาษาเป็นอย่างดี

20. เรื่องเล่าปรัมปรา (Folklore) เรื่องปรัมปราบางครั้งแสดงให้เห็นถึงทัศนคติของสังคมไทยชัดเจนกว่าวรรณคดี นอกจากนี้ยังมีเนื้อเรื่องสั้น และมีรูปแบบไม่ล้าสมัย

21. ภาพยนตร์ (Films) เป็นสื่อที่ดีในการสอนวัฒนธรรม แต่ครูต้องศึกษาภาพยนตร์นั้นก่อน ให้แน่ใจว่านักเรียนจะได้รับความรู้ทางวัฒนธรรมอะไรบ้าง จากภาพยนตร์เรื่องนั้น วิธีที่ใช้กันคือ ให้นักเรียนดูประมาณ 2 ใน 3 ของภาพยนตร์เรื่องนั้น แล้วให้นักเรียนทำนายเรื่องต่อไปว่าจะจบอย่างไร

22. การอ่านเกี่ยวกับวัฒนธรรม (Cultural Readings) วิธีนี้อาจเริ่มจากภาษาแม่ในระยะต้นของการสอน เมื่อนักเรียนมีทักษะมากขึ้นแล้วจึงค่อยอ่านเป็นภาษาต่างประเทศ เนื้อเรื่องทางวัฒนธรรมอาจนำมาจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร โฆษณา ฯลฯ นักเรียนอาจได้รับคำถามก่อนว่ามีเนื้อหาอะไรทางวัฒนธรรมที่นักเรียนต้องค้นหาจากเรื่องที่อ่าน

23. วรรณคดี (Literature) วรรณคดีจะสะท้อนสังคมภาษา และวัฒนธรรมของประเทศเจ้าของภาษา แต่ต้องระวังเลือกเรื่องที่ไม่ยากเกินความสามารถของนักเรียนที่จะเข้าใจ ควรเลือกเรื่องที่เขียนให้อ่านง่ายขึ้นสำหรับนักเรียน

24. การเขียนเกี่ยวกับวัฒนธรรม (Culture-oriented Writing) ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ยากขึ้น นักเรียนอาจได้รับมอบหมายให้เขียนถึงความ

แตกต่างกันระหว่างวัฒนธรรม แสดงความคิดเห็นทางวัฒนธรรมในทัศนะของเจ้าของภาษา หรือชาวต่างชาติ

25. โครงการทางวัฒนธรรม (Cultural Projects) นักเรียนสามารถเสนอโครงการศึกษาทางวัฒนธรรมขึ้นมา เช่น การทำอะไรสักอย่างที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ถ้าเป็นนักเรียนในระดับสูงอาจใช้เทคนิควิธีในลักษณะของการสอนแบบสืบสวนสอบสวน เป็นโครงการเชิงวิจัยหาข้อมูลจากชนชาติเจ้าของภาษาเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่นักเรียนสนใจ

26. วิชาเสริมเรื่องวัฒนธรรม (Culture Minicourses) เป็นหลักสูตรวิชาเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่ใช้เวลาจำกัด อาจเป็นหลายสัปดาห์ หรืออาจตลอดเทอม แต่ควรเสนอสำหรับนักเรียนที่มีความรู้ทางภาษาค่อนข้างดี มิฉะนั้นหลักสูตรนี้จะไม่ช่วยอะไรมาก

27. การติดต่อกับชนชาติเจ้าของภาษา (Contact with Natives) เทคนิคนี้จะช่วยในการพัฒนาการเรื่องความเข้าใจชนชาติเจ้าของภาษา ทำได้หลายประการ เช่น

27.1 เชิญชาวต่างชาติมาเยี่ยมห้องเรียน (Visitors) ครูควรสัมภาษณ์พูดคุยกับแขกก่อน เพื่อให้แน่ใจว่าสามารถให้ความรู้กับนักเรียนตามวัตถุประสงค์ นักเรียนเองก็ต้องได้รับการเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการสัมภาษณ์ เช่นเดียวกัน

27.2 การเขียนจดหมาย (Letter-writing) นักเรียนควรมีโอกาสเขียนจดหมายไปต่างประเทศ อาจเพื่อขอเอกสาร ข้อมูล ฯลฯ จากนั้นมาแสดงให้เห็นในห้องเรียน

27.3 เพื่อนทางจดหมายและเทป (Pen and Tape Pals) การเขียนจดหมายหรือส่งเทปติดต่อกัน เป็นแรงจูงใจที่ดี นักเรียนที่ติดต่อกับเพื่อนต่างชาติได้ควรนำมาแสดงให้เพื่อน ๆ ในห้องทราบด้วย

27.4 วิทยุคลื่นสั้น (Short-wave Radio) เป็นเทคนิคที่ค่อนข้างยาก แต่ถ้าทำได้นักเรียนจะได้รับความรู้จากการแลกเปลี่ยนสื่อสารและวัฒนธรรม โดยทางการใช้วิทยุคลื่นสั้นกับชาวต่างชาติ

28. แหล่งความรู้ทางวัฒนธรรมในชุมชน (Cultural Community Resources) นอกห้องเรียน นักเรียนสามารถหาความรู้ทางวัฒนธรรมเจ้าของภาษาจากชุมชน เช่น การออกไปเยี่ยมชนชาติเจ้าของภาษาที่รู้จักในชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมจริยธรรมของเจ้าของภาษา หรือไปงานนิทรรศการ ฯลฯ

29. กิจกรรมชุมนุมภาษา (Language Club Activities) ในโรงเรียนของนักเรียนโดยมากแล้วจะมีชุมนุมภาษาค้างประเทศ ซึ่งสามารถจัดกิจกรรมให้ความรู้ทางวัฒนธรรมได้มากมาย เช่น วันสำคัญของประเทศเจ้าของภาษา การแข่งขัน นิทรรศการ คอนเสิร์ต การแสดง ฯลฯ

30. การเดินทางไปประเทศเจ้าของภาษา (A Trip to the Second Culture Area) เทคนิคนี้จะให้ประสิทธิภาพสูงสุดในการเรียนรู้วัฒนธรรมเจ้าของภาษา แต่เป็นกิจกรรมที่จัดได้ยาก เพราะเงื่อนไขทางค่าใช้จ่ายและเวลา ถึงอย่างไรก็เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนภาษาทุกคนควรมีโอกาสได้เข้าร่วม

เทคนิคหรือการจัดกิจกรรมเหล่านี้ แคมเมอร์ลี ได้ประมวลมาจากการเสนอความคิดของผู้ที่ศึกษาไว้ พร้อมกับเสนอให้ครูเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน โดยแคมเมอร์ลีเองได้จัดกิจกรรมที่ค่อนข้างง่ายสำหรับนักเรียนในระดับต้น เรียงไปหากิจกรรมสำหรับนักเรียนในระดับที่สูงขึ้น

การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวัฒนธรรม

เมื่อมีการสอนวัฒนธรรมแล้ว ควรจะมีการประเมินผลด้วยว่า นักเรียนได้รับความรู้ทางวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาเพียงใด โรเบิร์ต ลาฟาแยตต์ และ เรเนท เอ. ชูลซ์ (Robert Lafayette and Renate A. Schulz, cited by Genelle Morain 1983 : 405) ได้เสนอแนวคิดในการประเมินผลการเรียนการสอนวัฒนธรรมไว้ว่า ควรจะมีการประเมินผลวัฒนธรรมให้ครอบคลุมจุดประสงค์ดังต่อไปนี้

1. ความรู้ (Knowledge) วัดความสามารถในการจดจำ ข้อมูล และแบบแผนทางวัฒนธรรมของประเทศเจ้าของภาษา นักเรียนต้องระลึก จดจำ และอธิบายข้อมูลทางวัฒนธรรมได้

2. ความเข้าใจ (Understanding) วัดความสามารถในการอธิบายข้อมูล และแบบแผนทางวัฒนธรรมด้วยความเข้าใจทางวัฒนธรรมในความหมาย จุดเริ่ม และความสัมพันธ์ระหว่างปริบททางวัฒนธรรม สามารถให้เหตุผลได้ถึงแบบแผนทางวัฒนธรรมนั้น ๆ

3. พฤติกรรม (Behavior) วัดความสามารถในการใช้ข้อมูล หรือแบบแผนทางวัฒนธรรมในลักษณะของทักษะทางพฤติกรรม เช่น สามารถแสดงท่าทางอย่างมีความหมายในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องทางวัฒนธรรม

ข้อคำนึงในการวัดและประเมินผลความรู้ทางวัฒนธรรม

รีเบคคา เอ็ม วาเลตต์ (Rebecca M. Valette, 1977 : 265) ได้เสนอแนวคิดที่ว่า ครูที่สอนวัฒนธรรม อาจแบ่งจุดประสงค์ทางวัฒนธรรมที่จะประเมินผลได้เป็น 4 ประการ คือ

1. การพัฒนาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา
2. การเรียนรู้ถึงมารยาททางสังคมของเจ้าของภาษา
3. การเข้าใจความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมของตัวนักเรียนเอง
4. การเข้าใจค่านิยมทางวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

การแบ่งจุดประสงค์เป็นข้อ ๆ ก็นี่ ครูต้องเข้าใจก่อนว่า คำว่าวัฒนธรรมของเจ้าของภาษานั้น มีความหมายกว้างแค่ไหน เพราะในแต่ละประเทศอาจมีวัฒนธรรมแตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น ครูต้องจำกัดความหมายว่า จะเอาวัฒนธรรมของชุมชนหรือสังคมใดเป็นเกณฑ์ในการประเมินผล

ปัญหาหรือข้อควรระวังในการสอนวัฒนธรรม

เนื่องจากวัฒนธรรมเป็นเรื่องที่ซับซ้อนละเอียดอ่อน การสอนวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา จึงเป็นเรื่องที่ครูผู้สอนต้องระมัดระวัง มิฉะนั้นอาจเกิดปัญหาขึ้นได้ ปัญหาหรือข้อควรระวังในการสอนวัฒนธรรม พอจะประมวลจากแนวคิดของผู้ที่เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาการสอนภาษาต่างประเทศได้ดังนี้

1. ครูขาดความรู้ในเรื่องวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ครูต้องแน่ใจว่ามีความรู้เพียงพอที่จะสอน หากครูพยายามสอนวัฒนธรรมโดยไม่มีความรู้แล้ว จะมีผลเสียมากกว่าผลดี อย่างเช่นอาจทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเจ้าของภาษาได้ เคนเนธ เซสเทน (Kenneth Chastain 1976 : 404) เสนอว่า ครูต้องชวนรวบหาความรู้ในเรื่องวัฒนธรรม โดยการศึกษาาระบบสังคมวัฒนธรรมจากผู้เชี่ยวชาญที่สามารถบอกลักษณะพื้นฐานของวัฒนธรรมที่สองได้ ครูต้องศึกษาจากหนังสือที่มีเนื้อหาทางวัฒนธรรมที่เขาก่อการทราบหรือจำเป็นต้องทราบ และประการสุดท้าย ครูต้องอาศัยสถาบันทางการศึกษา เช่น วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่จัดอบรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

2. นักเรียนที่มีประสบการณ์ทางวัฒนธรรมรูปแบบเดียว มักต้องซึมซับจากความตกใจทางวัฒนธรรม (Culture Shock) เมื่อต้องพบกับความคิด การกระทำ การตอบโต้ที่แตกต่างไป ดังนั้นการนำมโนทัศน์ทางวัฒนธรรม โดยมีความเป็นกลาง ไม่นิยมเอียงจึงเป็นเรื่องสำคัญ นักเรียนจะได้ไม่รู้สึกว่าการวัฒนธรรมใหม่นั้นดีกว่าหรือแยกว่าวัฒนธรรมเดิมของตน นักเรียนพยายามเข้าใจว่าทำไมสิ่งต่าง ๆ จึงเป็นอย่างที่เห็นในวัฒนธรรมใหม่ และในความพยายามนั้น พวกเขาได้เรียนรู้ที่จะเข้าใจว่าทำไมสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ จึงเป็นอีกแบบหนึ่งที่มีในวัฒนธรรมของตัวเอง นั่นคือเกิดการเปรียบเทียบเพื่อการยอมรับความความเป็นจริง ในวัฒนธรรมที่ต่างกัน (Wilga M. Rivers 1968 : 323) เฮคเตอร์ แฮมเมอร์ลี (Hector Hammerly 1982 : 515) ได้เสริมความคิดในข้อนี้ว่า ครูควรคำนึงเสมอว่า การสอนวัฒนธรรม

ของเจ้าของภาษานั้นเป็นไปเพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษามากกว่าเป็นการปลูกฝังวัฒนธรรมต่างชาติ การสอนวัฒนธรรมและกิจกรรมทางวัฒนธรรมจะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนสูง และ การใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหน้าที่ทางสังคมจะเป็นการลดความกีดกันชาวต่างชาติลงได้

3. การใช้ภาษาขณะที่สอนวัฒนธรรม ครูพึงใช้ภาษาที่สอนในการสอนวัฒนธรรมด้วย มีครูจำนวนมากให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดโดยใช้ภาษาแม่ ไม่ให้โอกาสนักเรียนใช้ภาษาที่กำลังเรียน ทำให้นักเรียนไม่ได้ฝึกทักษะทางภาษาควบคู่ไปกับกิจกรรมทางวัฒนธรรม ดังนั้นครูจึงควรให้โอกาสนักเรียนใช้ภาษาที่เรียนในห้องเรียนเท่าที่จะสามารถทำได้ ในขณะที่เดียวกันก็ค่อย ๆ เพิ่มความซับซ้อนในกิจกรรมตามระดับความสามารถของนักเรียน

4. การแทรกแซงของวัฒนธรรมของตนเอง บางครั้งครูอาจจะพบว่าวัฒนธรรมแม่หรือวัฒนธรรมของนักเรียนเอง จะเป็นตัวปัญหาทำให้เกิดอุปสรรคในการเรียนรู้วัฒนธรรมที่สอง ดังที่ เจ อาร์ แกลดสโตน (J.R. Gladstone 1969 : 114) ใช้คำว่า จุดบอดของวัฒนธรรม (Cultural Blind Spots) ใน ขณะที่ภาษาแม่ก่อให้เกิดจุดบอดทางภาษา (Linguistic Blind Spots) ในการเรียนภาษาที่สอง สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมแบบแผนทางพฤติกรรมของตนเองก็ก่อให้เกิดจุดบอดทางวัฒนธรรมในการเรียนรู้วัฒนธรรมเจ้าของภาษา เช่น เมื่อนักเรียนไทยไปอยู่กับครอบครัวฝรั่งช่วงวันหยุด เจ้าของบ้านได้อินดูชาติให้เรียกชื่ออย่างเป็นกันเอง แต่นักเรียนไม่อาจเรียกได้ เพราะถือว่าเป็นความไม่สุภาพที่จะเรียกผู้มีวัยสูงกว่าโดยเอ่ยชื่อเฉย ๆ ครูจึงต้องพยายามสร้างสถานการณ์บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อม ที่เอื้ออำนวยให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และยอมรับถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมทั้งสองได้ในที่สุด

5. เวลาในการสอนจำกัด ครูมีเวลาจำกัดในการสอนภาษาต่างประเทศ ดังนั้นครูจึงรู้สึกว่ามีเวลาไม่พอที่จะสอนความรู้ทางวัฒนธรรม แต่ครูพึงคำนึงว่า วัฒนธรรมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ไม่ควรแยกจากการสอนภาษา พอ ๆ กับ

ที่จะสอนวัฒนธรรมอย่างเดียว โดยไม่สอนภาษาก็ไม่ได้ ดังนั้นในเวลาที่มีอยู่ครูจึงควรให้ความรู้แก่นักเรียนทั้ง 2 ประการเสริมกันไป

นอกจากนี้ อาจจะมีปัญหา อุปสรรค และข้อควรระวังอื่น ๆ ในการสอนวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ครูผู้สอนควรเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ แล้วหาหนทางแก้ไข การสอนวัฒนธรรมของเจ้าของภาษานั้น ทั้งครูและนักเรียนล้วนต้องการเวลาที่จะให้เกิดความคุ้นเคย และยอมรับในสิ่งแปลกใหม่ ครูจึงไม่ควรทอดยหากพบปัญหาในระยะเริ่มแรก เพราะการสอนวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาจะเป็นการเปิดโลกทัศน์ของนักเรียนให้กว้างขึ้น มีความเข้าใจในชนชาติของสังคมวัฒนธรรมอื่นมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่ความรู้ ความเข้าใจ ทั้งในภาษาที่เรียนและชนชาติต่างวัฒนธรรมตามจุดประสงค์ในการเรียนภาษาต่างประเทศที่มีไว้

ความหมายของทัศนคติ

มีผู้ให้ความหมายหรือคำจำกัดความของคำว่า "ทัศนคติ" ไว้หลายความหมายด้วยกัน เป็นต้นว่า

จี คัมบลิว ออลพอร์ต (G.W. Allport 1935 : 810) ให้คำจำกัดความว่า "ทัศนคติ คือ สภาวะความพร้อมของจิตใจ และประสาทอันเกิดจากประสบการณ์ ซึ่งเป็นตัวกำหนดทิศทาง การตอบสนองของบุคคลที่มีต่อวัตถุหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง"

วิลเลียม คัมบลิว แลมเบิร์ต และ วอลเลซ อี แลมเบิร์ต (William W. Lambert and Wallace E. Lambert 1965 : 50) ให้คำจำกัดความว่า "ทัศนคติ คือ การแสดงออกที่ไต่จึกแล้ว และมีความคงที่ของความคิด ความรู้สึก และปฏิกิริยาโต้ตอบ ต่อคน ต่อกลุ่มชน สังคม หรือบุคคลอย่างกว้าง ๆ คือ ต่อเหตุการณ์ในสภาพแวดล้อมของคนหนึ่ง ๆ"

แอนน์ อนาคาซี (Anne Anatasi 1976 : 543) กล่าวว่า "ทัศนคติ หมายถึง ความโน้มเอียงที่จะแสดงออกในทางที่ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นต้นว่า กลุ่มชน ประเพณี หรือสภาพการณ์ต่าง ๆ"

บี อาร์ เฮร์เกนฮาห์น (B.R. Hergenhahn 1980 : 189) กล่าวถึง ทัศนคติว่าหมายถึงความโน้มเอียงที่เกิดจากการเรียนรู้ในอันที่จะตอบสนองต่อวัตถุ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ในทางใดทางหนึ่งโดยเฉพาะ ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดมาจากความรู้สึก

จากคำอธิบายดังกล่าว สรุปได้ว่าทัศนคติเป็นองค์ประกอบที่ทำให้เกิด ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบที่มีผลต่อการกระทำ และความสำเร็จในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ทัศนคติต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ

นักเรียนในห้องภาษาต่างประเทศหนึ่ง ๆ มีโอกาสในการเรียนเท่า ๆ กัน แต่มีสัมฤทธิ์ผลในการเรียนต่างกัน ทั้งนี้เพราะมีองค์ประกอบหลายประการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนภาษาต่างประเทศให้ประสบความสำเร็จ

จี อาร์ ทักเกอร์ และ คัมบลิว อี แลมเบอร์ต (G.R. Tucker and W.E. Lambert 1973 : 246, in John W. Oller and Jack C. Richards, eds. 1973 : 246) เสนอว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลในการเรียนภาษาต่างประเทศ ได้แก่

1. ความสามารถในทางภาษาศาสตร์
2. ทัศนคติและแรงจูงใจต่อชนชาติ และวัฒนธรรมเจ้าของภาษา

จอห์น บี แครร์รอล (John B. Carroll, quoted in Edward D. Allen 1978 : 2) เสนอองค์ประกอบ 5 ประการที่ทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาต่างประเทศ คือ

1. ทักษะของผู้เรียน
2. ความฉลาดเฉลียวโดยทั่วไปของผู้เรียน
3. ความอุทิศส่ำห้พยายามของผู้เรียน
4. คุณภาพของการสอน
5. โอกาสในการเรียน

โดยเสริมว่า องค์ประกอบ 3 ประการแรกขึ้นอยู่กับผู้เรียน และ 2 ประการหลังขึ้นอยู่กับครู

จากข้อเสนอดังกล่าวจะเห็นว่า องค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนภาษาต่างประเทศที่จะละเลยเสียไม่ได้ คือ ทักษะ เพราะทักษะเป็นตัวแปรที่สำคัญในการเรียนรู้ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศอื่กทั้ง เป็นตัวเชื่อมระหว่างการเรียนกับผู้เรียน และสัมฤทธิ์ผลในการเรียน (S. Savignon 1983 : 110)

จี อาร์ การ์คเนอร์ และ คัมบลิว อี แลมเบิร์ต (G.R. Gardner and W.E. Lambert 1972 : 14) ได้แบ่งทักษะต่อการเรียนภาษาต่างประเทศออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ทักษะเพื่อต้องการให้เป็นเหมือนสมาชิกของกลุ่มชนเจ้าของภาษา (Integrative Attitude) ทักษะประเภทนี้จะแสดงถึงความเต็มใจ หรือความต้องการของผู้เรียนภาษาที่จะเป็นเหมือนสมาชิกอื่น ๆ ของกลุ่มชนที่ใช้ภาษานั้น ๆ และเป็นความต้องการที่จะเกี่ยวข้องกับกลุ่มชนนั้น
2. ทักษะเพื่อต้องการนำภาษาไปใช้ประโยชน์ (Instrumental Attitude) ทักษะประเภทนี้จะแสดงถึงความต้องการของผู้เรียนภาษาในอันที่จะนำภาษาไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ แต่อาจไม่มีความต้องการที่จะเกี่ยวข้องกับสังคมหรือเป็นสมาชิกของกลุ่มชนที่ใช้ภาษานั้น

ทั้ง การ์คเนอร์ และ แลมเบอร์ท มีความเชื่อว่า ทักษะเพื่อการให้เหมือนสมาชิกของกลุ่มชนเจ้าของภาษานั้น จะเสริมแรงจิตใจในการเรียนรู้ภาษาที่สองได้นานกว่าทักษะเพื่อการนำภาษาไปใช้ประโยชน์ เพราะเมื่อผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้เหมาะสมเหมือนเจ้าของภาษา เขาจะได้รับการยอมรับจากสมาชิกของวัฒนธรรมใหม่ ความรู้เรื่องภาษาและการศึกษาคู่กับกลุ่มคนที่เขาเกี่ยวข้องกับวัย จะทำให้เขาสามารถเป็นสมาชิกในสังคมเจ้าของภาษาที่เขาสนใจและพอใจ

สตีเฟน ดี เครเชน (Stephen D. Krashen 1981 : 23) แสดงความคิดเห็นต่อทักษะทั้ง 2 ประเภทนี้ว่า ทักษะเพื่อการนำภาษาไปใช้ประโยชน์จะส่งผลให้ผู้เรียนต้องการเกี่ยวข้องกับคอกับกลุ่มชนเจ้าของภาษาเพียงเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์บางอย่างเท่านั้น และเมื่อบรรลุวัตถุประสงค์แล้ว ความต้องการของผู้เรียนในอันที่จะเรียนรู้ภาษานั้นอาจจะสิ้นสุดลง ส่วนทักษะเพื่อการให้เหมือนสมาชิกของกลุ่มชนเจ้าของภาษา โดยปกติมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ภาษาที่สอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพที่ผู้เรียนจำเป็นต้องปรับตนเองให้เป็นเหมือนสมาชิกของกลุ่มชนเจ้าของภาษา

จี อาร์ การ์คเนอร์ (G.R. Gardner 1973 : 245) ได้สรุปความสัมพันธ์ระหว่างทักษะกับการเรียนรู้ภาษาที่สอง ไว้ดังนี้คือ

1. ลักษณะทักษะและแรงจูงใจของผู้เรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนรู้ภาษาที่สอง
2. ผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ภาษาที่สอง ซึ่งในที่นี้หมายถึง ผู้เรียนที่สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้นั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีทักษะและแรงจูงใจที่จะปรับตัวให้เป็นเหมือนสมาชิกของกลุ่มชนเจ้าของภาษานั้น
3. ทักษะเพื่อการให้เหมือนสมาชิกของกลุ่มชนเจ้าของภาษาเป็นผลอันเกิดจากลักษณะทักษะที่ผู้เรียนภาษาที่สองได้รับตั้งแต่ที่มัน และมีการส่งเสริมโดยพ่อแม่และสิ่งแวดล้อม

4. การเรียนรู้ภาษาที่สอง จะเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้พฤติกรรมของสังคม
เจ้าของภาษา ดังนั้นผู้เรียนอาจจะประสบปัญหาในด้านความขัดแย้งระหว่าง
วัฒนธรรมของสังคมของผู้เรียนเอง กับวัฒนธรรมของสังคมเจ้าของภาษา

ความสำคัญของทัศนคติในฐานะที่เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผล
ในการเรียนภาษาต่างประเทศ เป็นที่ยอมรับของนักการศึกษา มีผู้พยายามทำการวิจัย
ศึกษาถึงวิธีที่จะเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ และวิธีหนึ่งที่มี
ผู้เห็นพ้องตรงกันว่า จะช่วยให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ
และชนชาติเจ้าของภาษา คือวิธีสอนภาษาควบคู่กันไปกับความรู้ทางวัฒนธรรมของ
เจ้าของภาษา

เมคิลิน เอ คูกส์ (Madiline A. Cooks, cited by Genelle
Morain 1970 : 62) ได้เสนอความคิดในการพัฒนาทัศนคติทางบวกต่อเจ้าของ
ภาษา โดยการสอนให้นักเรียนตระหนักถึงความแตกต่างที่มีอยู่ในโรงเรียนและครอบครัว
ของตน และรวมไปถึงชุมชนต่างวัฒนธรรมด้วย การมองเห็นความแตกต่างด้วย
จิตสำนึกที่เป็นกลาง จะนำไปสู่ความเข้าใจระหว่างชาติ พร้อมกันนี้คูกส์ได้เสนอเทคนิค
ในการสอน เช่น บทบาทสมมติ หรือการอภิปรายที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ซึ่งจะช่วย
ให้ผู้เขียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษา และต่อเจ้าของภาษา แนวคิดเช่นนี้
จีเนลล์ มอเรน (Genelle Morain 1970 : 63) ได้กล่าวเสริมว่า "เป็นความจริง
ที่การสอนโดยการสอดแทรกวัฒนธรรมของเจ้าของภาษามีผลต่อการสร้างแรงจูงใจใน
การเรียนภาษาต่างประเทศ"

ในหนังสือคู่มือครูสอนภาษาอังกฤษ กรมสามัญศึกษา (2522 : 146 - 147)
ได้เขียนไว้ว่า

ครูสามารถสร้างทัศนคติที่เหมาะสมแก่นักเรียนต่อภาษาอังกฤษ ชนชาติที่พูด
ภาษาอังกฤษได้และการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยการสอนความแตกต่าง
ของวัฒนธรรมอย่างสม่ำเสมอ และควรเขียนไว้ในแผนการสอนด้วย ถึง
แม้ว่าเราจะพยายามปรับเนื้อหาและจัดกิจกรรมในการเรียนภาษาให้เหมาะสม

กับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของประเทศแล้วก็ตาม เราคงไม่ลืมว่า ภาษาอังกฤษนั้นย่อมจะเป็นแบบแผนวัฒนธรรม ซึ่งอยู่ในกรอบของตัวเอง เช่นกัน ความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถ ที่จะนำเอาความแตกต่างทางวัฒนธรรมเหล่านี้ไปใช้ จะทำให้เนื้อหาสาระน่าสนใจมากขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมกับการเรียนการสอนภาษา

งานวิจัยในประเทศ

ปรีชา อนุรัตน์ (2514 : 43) ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจวัฒนธรรมของชนชาติที่พูดภาษาอังกฤษ และผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่กำลังเรียนภาษาอังกฤษเบื้องต้น จำนวน 200 คน ในปีการศึกษา 2514 โดยใช้แบบทดสอบความเข้าใจในวัฒนธรรมของชนชาติเจ้าของภาษา แบบทดสอบความสามารถในการอ่านที่มีเนื้อหาทางวัฒนธรรมแทรกอยู่มาก และแบบทดสอบความสามารถในการอ่านที่ไม่มีเนื้อหาทางวัฒนธรรมแทรกอยู่มาก สรุปผลการวิจัยได้ว่า ความเข้าใจวัฒนธรรมของชนชาติที่พูดภาษาอังกฤษ มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่าน ทั้งที่มีเนื้อหาทางวัฒนธรรมแทรกอยู่มาก และที่ไม่มีเนื้อหาทางวัฒนธรรมแทรกอยู่มาก คำถามที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมที่นิสิตส่วนใหญ่ตอบผิด เนื่องมาจาก

- 1) ไม่เคยเรียนหัวข้อวัฒนธรรมนั้น ๆ มาก่อน หรือเรียนแล้วลืมแล้ว
- 2) ใช้ความรู้ทางวัฒนธรรมไทยตอบ

กาญจนา พุฒพงษ์รัตน์ (2516 : 53) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ทางวรรณคดีไทย และความเข้าใจวัฒนธรรมตะวันตกกับความสามารถในการเรียนวรรณคดีอังกฤษ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ระดับปริญญาตรี ในวิทยาลัยวิชาการศึกษา ปีการศึกษา 2515 โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับประสบการณ์ทางวรรณคดีไทย 1 ชุด ใช้ทดสอบเกี่ยวกับความเข้าใจในวัฒนธรรมตะวันตก 1 ชุด และแบบทดสอบความสามารถในการเรียนวรรณคดีอังกฤษ 1 ชุด ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ประสบการณ์ทางวรรณคดีไทยมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเรียนวรรณคดีอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความเข้าใจในวัฒนธรรมตะวันตกมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเรียนวรรณคดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ประสบการณ์ทางวรรณคดีไทยมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเรียนวรรณคดีอังกฤษมากกว่าความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจในวัฒนธรรมตะวันตก กับความสามารถในการเรียนวรรณคดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และประสบการณ์ทางวรรณคดี และความเข้าใจในวัฒนธรรมตะวันตกส่งผลต่อความสามารถในการเรียนวรรณคดีอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุพรรณวิภา วัฒนบุญย์ (2523 : 58) ได้ทดลองเปรียบเทียบการสอนภาษาอังกฤษแบบเสริมวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา กับการสอนภาษาอังกฤษแบบธรรมดา ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบางใหญ่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 56 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม จำนวนเท่า ๆ กัน แล้วจึงทำการสอนภาษาอังกฤษกับพวกกลุ่มทดลองด้วยวิธีการเสริมกิจกรรม หรือเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ส่วนกลุ่มควบคุมสอนด้วยวิธีธรรมดา โดยสอนไปตามประมวลการสอนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของกระทรวงศึกษาธิการ ใช้เวลาทดลอง 8 สัปดาห์ ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ของ

นักเรียนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กลุ่มทดลองที่สอนด้วยวิธีเสริมวัฒนธรรม มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่สอนด้วยวิธีธรรมดา

สมจิตร วรทวีไลย (2527 : 45) ได้ทดลองเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ โดยการสอนเสริมและไม่เสริมวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีศรีน่าน จังหวัดน่าน จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำนวนเท่า ๆ กัน กลุ่มทดลองเรียนจากการสอนภาษาอังกฤษโดยเสริมวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา กลุ่มควบคุมเรียนจากการสอนภาษาอังกฤษโดยไม่เสริมวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ใช้เวลาเรียนกลุ่มละ 16 คาบ ในการทดลองมีการทดสอบก่อนเรียน หลังการเรียน และทดสอบความคงทนในการเรียนรู้ภายหลังจากการสอน เมื่อทิ้งช่วงไป 2 สัปดาห์ ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กลุ่มทดลองที่เรียนจากการสอนภาษาอังกฤษโดยเสริมวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนจากการสอนภาษาอังกฤษโดยไม่เสริมวัฒนธรรมเจ้าของภาษา นอกจากนี้นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษหลังการเรียน เมื่อทิ้งช่วงไป 2 สัปดาห์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อักษรประเสริฐ เพรษฐประเสริฐ (2527 : 245) ทำการวิจัยเพื่อวิเคราะห์จัดหมวดหมู่รูปแบบ และความถี่ของเนื้อหาทางคำขวัญวัฒนธรรม และรวบรวมรูปแบบประโยคที่ใช้ในการเสนอเนื้อหาคำขวัญวัฒนธรรมแต่ละรูปแบบในหนังสือเรียน และคู่มือครูภาษาอังกฤษ รายวิชา อ 411 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 3 ชุด ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบทางวัฒนธรรมที่หนังสือแบบเรียน 3 เล่มเสนอไว้ตรงกันที่มีความถี่สูง คือ เรื่องลำดับของคำพูด (Levels of Speech) และแบบแผนของ

ความสุภาพ (Patterns of Politeness) เมื่อเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์หนังสือเรียนและคู่มือครู เพื่อศึกษาความสอดคล้องกันในด้าน การเสนอเนื้อหา ค่านิยม วัฒนธรรม ปรากฏว่าหนังสือเรียนและคู่มือครูแต่ละชุดมีความสัมพันธ์กันน้อย เห็นได้จาก การที่คู่มือครูมิได้เสนอเนื้อหา ค่านิยม วัฒนธรรม และคำอธิบายเนื้อหา ค่านิยม วัฒนธรรม ทั้ง ๆ ที่เนื้อหาเหล่านั้นหนังสือเรียนเสนอไว้เป็นจำนวนมาก

เทียนคา ไมจันท์ (2528: 112-115) ทำการศึกษาความคิดเห็นของครู ภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการให้ความสำคัญในการกำหนดจุดประสงค์ การ ใช้วิธีสอน การใช้กิจกรรม และอุปกรณ์การเรียนการสอน การใช้วิธีวัดและประเมิน ผลการเรียนการสอนหัวข้อวัฒนธรรมในหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ เรื่องการ ทักทาย และการอ้อลา การแต่งกาย เวลา ที่อยู่อาศัย อาหาร และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนรัฐบาลและครูโรงเรียนราษฎร์ เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว โดยใช้แบบสอบถามส่งให้กลุ่มตัวอย่างประชากร ซึ่งเป็นครูสอนภาษาอังกฤษจากโรงเรียน รัฐบาล 129 คน และครูโรงเรียนราษฎร์ 120 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ครูทั้ง 2 กลุ่มเห็นด้วยน้อยในการให้ความสำคัญต่อการกำหนดจุดประสงค์ การใช้วิธีสอน การใช้กิจกรรมและอุปกรณ์การเรียนการสอน การใช้วิธีวัดและประเมินผลในการ เรียนการสอนเรื่องการทักทายและการอ้อลา การแต่งกาย เวลา ที่อยู่อาศัย และ อาหาร ครูโรงเรียนรัฐบาลและครูโรงเรียนราษฎร์ใช้กิจกรรม อุปกรณ์การเรียน การวัดและประเมินผลในการสอนหัวข้อวัฒนธรรมที่ศึกษา ไม่แตกต่างกันที่ระดับ ความมีนัยสำคัญ .05 ส่วนการให้ความสำคัญในการกำหนดจุดประสงค์การเรียน การสอนหัวข้อวัฒนธรรม และวิธีสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในบางหัวข้อ เช่น หัวข้อเรื่องการแต่งกาย นอกนั้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ .05

งานวิจัยในต่างประเทศ

เอลิซาเบธ ซี กาทบอนตัน และ ริชาร์ด ทักเกอร์ (Elizabeth C. Gatlinton and Richard Tucker 1971 : 137 - 142) ได้ศึกษานักเรียนฟิลิปปินส์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อดูว่าการที่เด็กไม่ชอบหรือไม่ชอบซึ่งวรรณคดีอังกฤษและอเมริกันนั้น เนื่องจากปัญหาทางด้านวัฒนธรรมหรือไม่ ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ทางด้านวัฒนธรรมมีผลต่อความเข้าใจ หรือความซาบซึ้งในวรรณคดีอังกฤษและอเมริกันในนักเรียนต่างชาติที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา

กอร์ดอน แอล แรทซ์ลาฟ (Gordon L. Ratzlaff 1981 : 1928 a) กล่าวว่าปัญหาในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในญี่ปุ่นมีมาก ซึ่งปัญหาหนึ่ง คือการขาดความรู้ถึงองค์ประกอบด้านวัฒนธรรมที่ต่างกันของคนญี่ปุ่น กับคนที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ แรทซ์ลาฟจึงได้ศึกษาองค์ประกอบ 4 ประการ คือ พฤติกรรม แรงจูงใจ วรรณคดี และการสื่อสาร โดยพิจารณาองค์ประกอบเหล่านี้ทางภาษาศาสตร์และทางวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่าในการเรียนการสอนภาษาของญี่ปุ่น กำลังเปลี่ยนจากแนวการสอนกฎไวยากรณ์ มาเป็นแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร และสิ่งที่ทำให้ประสบผลสำเร็จในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศน้อย คือ ความแตกต่างด้านวัฒนธรรม การสื่อสาร การสอบแข่งขันเข้าเรียน แรงจูงใจในการเรียนภาษา และการมีความคิดว่าวัฒนธรรมญี่ปุ่นนั้น มีเอกลักษณ์ของตนเอง อย่างไรก็ตามได้มีการเสนอปัญหาทางด้านวัฒนธรรม และสื่อการสอนในการที่จะแก้ปัญหาเหล่านั้นบ้างแล้ว

โรซา มาฟวาจิ ฮอสเซินี (Rosa Mavvaji Hosseini 1983 : 64 a) ได้ศึกษาความรู้เกี่ยวกับสำนวนอังกฤษ สมุดกวีผลทางวิชาการ การคิดต่อทางวัฒนธรรม และการปรับตัวของนักศึกษาต่างชาติว่า มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ โดยศึกษานักศึกษาที่เรียนจบชั้นหนึ่งแล้ว และกำลังศึกษาต่อในคณะศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยมิสซูรี โคลัมเบีย จำนวน 30 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นชายและหญิงเท่ากัน ให้ทำแบบสอบถามและแบบทดสอบสำนวนถามเกี่ยวกับภูมิหลังทางด้านส่วนตัว การศึกษา

ความสามารถทางภาษาอังกฤษ สภาพความเป็นอยู่ในสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความรู้สำนวนภาษาอังกฤษ สัมฤทธิผลทางวิชาการ การศึกษต่อทางวัฒนธรรม และการปรับตัวในสหรัฐอเมริกา

วาลิด มาฮูค อะบู อัลบาห์ (Walid Mahmoud Abu Ulbah 1983 : 1748 a) ศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อการอ่านวรรณคดี เพื่อเป็นการสื่อสารความเข้าใจด้านวัฒนธรรม โดยศึกษานักเรียนอเมริกัน 2 กลุ่ม ซึ่งมีลักษณะเหมือนกันทุกด้าน แต่กลุ่มทดลองได้เรียนภาษาอารบิก ให้ทั้ง 2 กลุ่ม อ่านเรื่องที่แปลจากภาษาอารบิกแล้วนำผลมาวิเคราะห์พบว่า 1) การศึกษาภาษาต่างประเทศควบคู่ไปกับการศึกษาวรรณคดีต่างประเทศ ทำให้เข้าใจและตระหนักถึงวัฒนธรรม 2) ภูมิหลังด้านเศรษฐกิจและสังคม มีผลต่อการศึกษาวรรณคดี 3) ความสามารถในการอ่าน ประสบการณ์ในการอ่าน มีอิทธิพลต่อการอ่านวรรณคดีต่างประเทศ 4) ความรักในวัฒนธรรมของตนอาจมีผลลบต่อความเข้าใจ และการตระหนักถึงวัฒนธรรมต่างประเทศ 5) อายุ มีอิทธิพลทางบวกต่อการอ่านวรรณคดี

กิวเซปป์ แบทติสตา (Giuseppa Battista 1985 : 1387 a) ได้เขียนยุทธวิธีในการสอนวัฒนธรรมอิตาเลียน ในการสอนภาษาอิตาเลียนปีแรกของการเรียนในระดับกลาง (intermediate) เพราะเห็นว่าจุดประสงค์ของการสอนภาษามีใช้เพียงเพื่อพัฒนาการพูด แต่ต้องใช้ภาษาสื่อสาร และเชื่อมโยงวัฒนธรรมและค่านิยมในกลุ่ม การเรียนรู้ภาษาเพื่อใช้เป็นเครื่องมืออย่างเดียวนั้นไม่น่าสนใจ ไม่มีแรงจูงใจที่จะทำให้ความรู้อยู่คงทน ควรจะสอนวัฒนธรรมตั้งแต่เริ่มแรก เพื่อให้ผู้มีโอกาสได้เรียนภาษาต่างประเทศน้อย (เพียง 1 - 2 ปี) มีความรู้ด้านวัฒนธรรมด้วย แต่ละบหมี่ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องทั่ว ๆ ไป สัพพัญญูเฉพาะและสำนวนเฉพาะ กิจกรรมที่เสนอแนะและแบบฝึกหัดทบทวน

2. งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนวัฒนธรรมเจ้าของภาษา ที่มีผลต่อทัศนคติของผู้เรียน

งานวิจัยในประเทศ

จากการศึกษาพบว่า ยังไม่มีใครทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนวัฒนธรรมเจ้าของภาษา กับทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ โดยตรง แต่มีงานวิจัยเกี่ยวกับความสนใจวัฒนธรรมของชนชาติที่พูดภาษาอังกฤษ และความชอบเรียนภาษาอังกฤษ คือ เพ็ญฉวี รัชวลลี (2514 : 42) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจวัฒนธรรมของชนชาติที่พูดภาษาอังกฤษ และความชอบเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนรัฐบาลในพระนครธนบุรี 3 ประเภท ประเภทละ 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนรัฐบาลชาย โรงเรียนรัฐบาลหญิง และโรงเรียนรัฐบาลสหศึกษา จำนวน 225 คน ในปีการศึกษา 2513 โดยใช้แบบสอบถามความชอบเรียนภาษาอังกฤษ 1 ชุด และแบบสอบถามความเข้าใจวัฒนธรรมของชนชาติที่พูดภาษาอังกฤษ 1 ชุด ผลการวิจัยมีดังนี้

ความเข้าใจในวัฒนธรรมของชนชาติที่พูดภาษาอังกฤษ และความชอบเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่สัมพันธ์กัน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนใหญ่ชอบเรียนภาษาอังกฤษค่อนข้างมาก นักเรียนส่วนใหญ่มีความเข้าใจวัฒนธรรมของชนชาติที่พูดภาษาอังกฤษปานกลาง นักเรียนชายและนักเรียนหญิงชอบและเข้าใจวัฒนธรรมของชนชาติที่พูดภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยในต่างประเทศ

ในต่างประเทศมีผู้สนใจทำการศึกษาวิจัยถึงการเรียนการสอนวัฒนธรรมเจ้าของภาษา กับทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ เป็นค้นคว้า

ฮิลเดการ์ต บาลส์ (Hildegard Bals, cited by Genelle Morain 1971 : 62) ได้ทำการทดลองสอนนักศึกษาที่เรียนภาษาเยอรมันเป็นภาษาต่างประเทศ โดยเสริมเนื้อหาทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับวัยรุ่นเยอรมัน ให้กลุ่มทดลองวันละ 10 นาที ในขณะที่กลุ่มควบคุมเรียนจากตำราตามปกติ ผลการทดลองพบว่า นักศึกษามีทัศนคติต่อการเรียนที่ขึ้นเล็กน้อย แต่ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อสอนไปได้ 10 สัปดาห์ ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม และนักศึกษาในกลุ่มทดลองสนใจเรียนอย่างสม่ำเสมอตามขอบข่ายครบจำนวน ในขณะที่กลุ่มควบคุมมีนักศึกษาถอนหน่วยกิตที่เรียน 3 คน

เอเวอร์ลีน วิลเลียมส์ บราวเดอร์ (Everlene Williams Browder 1983 : 3495 a) ได้ทดลองสอนเพื่อทดสอบสมมติฐานว่า การแทรกเนื้อหาทางวัฒนธรรมในวิชาสเปนเบื้องต้น จะทำให้ทัศนคติต่อภาษาศึกษา และมีผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางภาษาศาสตร์หรือไม่ โดยศึกษานักเรียน 60 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยเสริมเนื้อหาทางวัฒนธรรม ส่วนกลุ่มควบคุมเรียนแบบธรรมดา ไม่มีการเสริมเนื้อหาทางวัฒนธรรม ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติต่อวิชาสเปนของกลุ่มทดลองดีขึ้น ส่วนทางด้านผลสัมฤทธิ์นั้นพบว่า ทั้ง 2 กลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 แต่พบว่าสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของกลุ่มทดลองในการสอบครั้งหลังสูงขึ้นกว่าการสอบครั้งแรกมากกว่ากลุ่มควบคุม ผู้วิจัยจึงเสนอให้สอนเสริมเนื้อหาทางวัฒนธรรมเพราะจะมีผลทำให้ทัศนคติ และสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาภาษาต่างประเทศดีขึ้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย